BONDIA® ARUBA

E

Derecho di vivienda adecua...
Un soño o pesadiya...?

Diasabra 17 di Augustus 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Interupcionnan di coriente ta persisti

Pagina 2

- **Un total di 20,884 pensionado di SVb a haya un aumento di reparatietoeslag**

Pagina 6

- **DVG ta duna conseho tocante prevencion di mpox**

Pagina 7

- **Grandioso revancha: Snor vs Pariba Legends!**

Pagina 14

Segun prome minister, pa motibo di formalidadnan e pago di indexering di fundacionnan ta tardando

Pagina 3

Taxistanan a reuni cu minister di Transporte pa sigui cu dialogo tocante maneho nobo

Pagina 2

Mediadornan di Medio Oriente ta preparando caba pa implementacion di acuerdo di alto-al-fuego

Pagina 23

Interupcionnan di coriente ta persisti

Practicamente a bira un custumber cu tur luna coriente ta bay na algun of varios di parti di Aruba. E siman aki, riba dos diferente dia, na dos diferente districto coriente a bay lagando ciudadanonan sin coriente durante temporada di calor.

Diahuebs marduga residente di a area di Lagoville San Nicolas a keda sin coriente pa motibo di problema cu distribucion di coriente den un casita di coriente na Savaneta.

E interupcion aki a cuminsa despues di 12or di marduga y segun ELMAR NV a informa a traves di pagina di Facebook, e interupcion a cuminsa riba un kabel subteraneo cu a afecta e casita di coriente. E tecniconan di ELMAR a megger e kabel bao di tera pa asina por a solucion e interupcion di servicio. Pa 1:58 di marduga tur cliente tabatin servicio di coriente back.

Ayera mainta otro caso di interupcion di coriente a bolbe presenta. E biaha aki tabata den e area di Ponton y bisindario.

ELMAR a informa pa 6:13 di mainta cu nan ta confrontando un problema den e distribucion di coriente di area. E problema cu a ocasiona e interupcion di coriente tabata un defecto riba un componente di coriente den un casita di coriente cu ta suministra electricidad pa e area aki.

Pa 8:22 di mainta ELMAR a informa cu suministro di coriente a wordo reestableci den e area di Tanki Flip, mientras tabata sigui cu trabaonan di reparacion den e casita di coriente. Pa 10:14 di mainta e area di Ponton a haya mientras trabaonan tabata continua.

Pa 1:14 di atardi ELMAR a informa cu e trabaonan di reparacion a keda cla y cu tabata trahando pa reconecta e casita di coriente back riba e grid di coriente pa reestablece servicio di coriente completo, y pa 1:50 di atardi tur area afecta tabatin servicio di coriente atrobe.

Desde comienso di e aña aki e interupcionnan di coriente a aumenta. Mirando e seriedad di e situacion, expertonan di Washington di compania MPR tabata presente na Aruba pa haci un investigacion riba e situacion di interupcionnan di coriente na ELMAR.

Durante e presentacion di e resultadonan di e investigacion, e expertonan di MPR a resalta cu e fayo di ekipo ta e riesgo mas grandi riesgo cu nan ta mira na e isla pa e interupcionnan y e suministro confiabel di electricidad pa e ciudadanonan.

Nan a remarca cu e realidad ta cu e confiabilidad di e red di electricidad no a deteriora di un dia pa otro y cu lo tuma tempo pa kibra esaki.

E resultado di e investigacion aki ta indica cu e situacion ta grave y mester cuminsa traha riba e solucion pronto, pero lamentablemente, pa motibo di diferente factor, ta bay tin retraso y pues ciudadanonan lo sigui experiencia e interupcionnan di coriente pa un tempo mas.

Taxistanan a reuni cu minister di Transporte pa sigui cu dialogo tocante maneho nobo

Despues cu un grupo di taxista a tene dos dia di accion di protesta contra e cambio den e maneho di traspaso di permiso di taxi y e cantidad di pasahero cu taxistanan por transporta, anuncia pa minister di Transporte, Ursell Arends, un grupo di taxista a tene e di dos reunion cu minister Arends pa sigui dialoga riba e topico.

Minister Arends a reuni cu shete representante di e taxistanan y nan representantenan legal na Bestuurskantoor pa asina continua cu e dialogo riba dos decreto ministerial cu ainda no a drenta na vigor.

E prome decreto, minister Arends a indica, ta enfoca riba puntonan di interes general, particularmente pa crea oportunidad igual pa tur ciudadano cu ta desea di bin na remarca pa un permiso di taxista. Den otro palabra elimina e monopolio di taxista cu ta existi pa hopi aña.
E di dos decreto ministerial ta cu lo aumenta e capacidad permisibel di asiento den vehiculo di taxi, di 5 pa 7 asiento.

Minister Arends a splica mediante un comunicado cu durante e reunion el a sigura na e taxistanan cu el a bin pa scucha nan y presenta nan su punto di bista pakico e cambionan den e decreto ministerial ta necesario. E dos puntonan primordial pa e mandatario ta pa tin oportunidad igual y combati corupcion.

Apart di e dos puntonan primordial ya caba menciona, un di e preocupacionnan tabata e reglamento di pensioen pa taxistanan. Pa esaki E mandatario a tuma e iniciativa riba su mes pa acerca varios pensioenfond pa wak ki posibilidad tin pa e taxistanan. El a indica cu e posibilidad tey pero taxistanan mester organisa nan mes y regla nan situacion financiero. Un prome paso ta pa inscribi na Camara di Comercio.

Despues di e prome sesion cu e minister a tene cu e taxistanan dia 6 di augustus, el s presenta e concepto pa e ehecucion di su maneho relaciona cu traspaso di permiso, incluyendo interes general y oportunidad igual pa tur ciudadano cu kier yega na remarca pa un permiso. Minister Arends a remarca cu di su banda e lo yuda y facilita e titularnan di permiso te unda ta posibel, pa yega na areglonan financiero responsabel, incluyendo pensioen, seguro y cumplimento cu deber fiscal.

E maneho di e mandatario tambe lo dedica atencion na empodera e posicion di hulpchauffeurs y cambio den un sistema tradicional cu a trece privilegionan pa un grupo cu no necesariamente ta sirbi interes general.

Minister Arends a indica cu e lo sigui dialoga cu taxistanan riba e topiconan di e concepto di decreto ministerial y di-aranson 21 di augustus lo tin otro reunion cu e taxistanan. Relaciona cu esaki, Bon Dia Aruba a acerca minister Arends pa puntra con e reaccion di e taxistanan tabata, si nan tin mente mas habri pa e concepto nobo cu el a presenta y si tin algun indicacion cu e taxistanan lo tene un accion di protesta den futuro cercano. Bon Dia Aruba no a ricibi un contesta prome cu e ciere di nos edicion.

Segun prome minister, pa motibo di formalidad, e pago di indexering di fundacionnan ta tardando

Luna pasa a cuminsa haci e pagonan di indexering na empleadonan publico, cual nan ta ricibi den dos parti. E prome parti ta 6% di e total 11.7%, y proximo aña nan ta ricibi e di dos parti. Trahadonan di fundacionnan subsidia pa gobierno tambe ta cay den esaki, pero pa e grupo specifico aki tin algun contratiempo.

Durante un conferencia di prensa diahuebs mainta, prome minister Evelyn Wever-Croes a splica cu ta trata di mas o menos mil persona cu ta traha pa fundacionnan subsidia pa gobierno cu a of ta bay ricibi pago di indexering. E cifra exacto, el a splica, nan no tin bista riba dje pa motibo cu ta e fundacionnan ta esnan cu ta encarga cu payroll y no gobierno.

El a indica cu nan a duna e aumento basa riba indexering y e gastonan cu a wordo aloca pa esaki ta 5.8 miyon florin e aña aki y otro aña 20.6 miyon florin.

Pero e proceso di pago pa e grupo aki specifico no ta canando bon y a encontra contratiempo. Algun sindicato a trece dilanti e hecho cu ainda algun fundacion no a ricibi e fondonan pa pago di indexering di nan trahadonan.

Prome minister a splica cu pa loke ta e trahadonan di e fundacionnan, e ta na altura cu varios di nan no a haya e placa ainda y na mesun momento el a haci un apelacion na e fundacionnan pa manda e carta cu e peticion pa esaki na e minister concerni.

El a sigui splica cu e fundacion tin e payroll y a base di e payroll ta calcula cuanto placa mester pa duna e indexering aki, ta entrega esey na e minister di e ministerio cu e fundacion ta resorta bou di dje, e minister na su turno ta duna su aprobacion y e peticion ta bay Directie Financiën pa e ser paga.

E proceso aki, e mandatario a remarca, no ta canando manera debe ser. El a señala cu ta prome biaha cu gobierno ta pone placa disponibel asina pa fundacionnan y cu esaki no a yega di pasa den pasado desde cu e gobierno anterior a cambia e sistema di subsidio, cu ya no ta duna subsidio di salario, pero ta duna un 'output subsidie.'

El a indica cu desde cu gobierno di AVP a cambia e sistema, gobierno no tin un bista mas di kico ta e payroll di e fundacionnan. Aworaki e sistema di pago ta pega, pero ta spera cu por e retonan cu tin por wordo soluciona y duna principalmente e fundacionnan mas vulnerabel e placa pa nan por paga nan trahadonan.

Segun informacion no tur fundacion tabata na altura di e proceso cu nan mester a cana, cu nan mester realisa, pa por bin na remarca pa indexering. Contestando pregunta di miembro di prensa riba e punto aki, el a cuminsa na remarca cu como cu ta prome biaha cu gobierno ta haci esaki, tin mester di tempo pa hacie bon y mester tin proceduranan na luga pa gobierno por haci tipo di pagonan asina.

El a sigui splica cu gobierno a manda un carta na tur fundacion y a informa nan kico mester haci. Segun el a indica algun fundacion a expresa cu e carta tabata complica y no tur fundacion a compronde kico e alcance di e carta ta.

"Mi sa cu e ta bay stroef, dus mi tambe ta purba di wak unda mi por agilis'e. Mi a tuma nota tambe di sindicatonan cu a cuminsa pone mas presion, mi tabatin contact tambe cu algun di nan," el a indica.

Prome minister a splica cu e proceso mester tabata uno simpel den cual e fundacion ta haci peticion pa pago di indexering di 6%, e fundacion mester prueba tambe cu e no a ricibi ningun indexering desde 2018 pa por ricibi e 6% completo. E fundacion ta haci su peticion oficial ta mand'e na e ministerio cu e fundacion ta cay bou di dje y eynan proceso ta sigui cana su caminda. Pero e proceso ta pega.

El a menciona cu algun minister a tuma contact cune caba tocante e situacion y ta trahando pa agilisa e proceso y e pago. El a subraya cu e placa ta disponibel y cu esaki no ta bay bira menos.

Prome minister a indica cu mescos cu gehandicaptenuitkering, e placa t'ey pa aumenta e pago desde juli di e aña aki, pero no a logra na juli y no a logra comienso di augustus, pero e ta wordo paga na september cu forsa retroactivo te juli.

El a enfatisa cu mescos ta conta pa e fundacionnan. Den caso cu nan no ricibi e placa den juli, lo haya esaki den augustus pa juli y augustus, of si e bira september lo hay'e pa tur tres luna. "Asina nos kier purba mitiga e efecto, pero nos ta trahando pa soluciona esaki mas lihe posibel," el a agrega.

Respondiendo otro pregunta tocante si lo kier haci e pagonan mas pronto posibel pa evita cualkier tipo di accion cu lo por bin di parti di sindicatonan, e mandatario a splica cu e ta compronde cu sindicatonan por bay over na accion. Na mesun momento el a enfatisa cu gobierno ta hacie no pa evita accion, pero pasobra mester cumpli cu e fundacionnan.

"Nos a priminti. E placa t'ey, no ta cos cu e placa no t'ey, e placa t'ey. Formalidadnan ta tardando," el a resalta.

El a sigui splica cu tin fundacionnan cu ainda no a haci nan peticion y segun el a indica ministernan tabata wardando pa tur peticion drenta pa haci tur hunto, pero despues a dicidi pa cuminsa cu traha riba e pago di e fundacionnan cu si a entrega peticion, pero den esaki tambe encontra algun obstaculo cu algun fundacion cu si a haci peticion, pero cu no a compronde bon kico tur nan mester.

"Aworaki e contactonan ta wordo poni. E punto principal ta cu e trahado di e fundacion mester haya su placa. Esey ta locual nos ta trahando duro riba dje," el a enfatisa.

FUNDACION

INDEXERING DI SALARIO

CANTIDAD HENDE	1.000
CANTIDAD AUMENTO	6%
CANTIDAD GASTO 2024	AWG. 5.800.000
CANTIDAD GASTO 2025	AWG. 20.600.000

BONDIA ARUBA

Termina privilegio innecesario pa taxista

Un analisis di e ley actual y posible mehoracion

Den e debate andando tocante e posicion di taxista, unda e actual ministro encarga cu transporte publico a dicidi di cuminza ehecuta e reglanan di ley manera esaki ta describi, y di otro banda e taxistanan ta defende nan actual privilegionan, tin algun asunto cu no a keda clarifica; kico realmente no ta bon regla den e actual ley? Entre otro, con leu e ley actual ta duna un proteccion na e empresario taxista, cu otro empresario (chikito) no tin?

En general, si den sector priva ta primordial pa aplica e principio di un 'level playing field' pa tur empresa y empresario, anto ta necesario analiza kico ta e proteccion cu e actual ley ta duna e taxista/doño di bus chikito, pa por huzga si ta trata di proteccion debido o exagera. Ta trata aki di e Landsverordening Personenvervoer (AB 1995 no. GT 23), cu ta contene e reglanan pa e diferente tiponan di transporte di persona, entre nan taxi, bus chikito, bus grandi y vehiculo di 'tour'. Nos ta limita nos analisis aki na taxi y bus chikito, pasobra e reglanan ta identico pa e permiso di ambos categoria.

En principio e ley ta bisa bon cla (articulo 7, inciso 1) cu e permiso duna ta pa e persona mes cu a haya e permiso conduci e vehiculo en cuestion. Sin embargo, den articulo 11 e ley ta regla reemplazo di e doño di permiso, cu por tin den su servicio un reemplazante cu ta asisti den operacion di e vehiculo en cuestion. Esun cu tin e permiso ta keda responsable.

Inciso 2 di e mesun articulo 11 ta regla cu den caso di enfermedad of otro circunstancia extraordinario, cu e doño di permiso temporalmente no ta capaz di conduci e vehiculo, e ministro encarga por permiti, pa un tempo determina, cu otro persona cu no ta e doño, actua como conductor di e vehiculo, pa cual tin un permiso.

Inciso 3 di articulo 11 ta trata e posibilidad pa e ministro encarga pa den e casonan, indica den articulo 15, inciso uno, y articulo 17, inciso dos, desvia di loke ta stipula den articulo 7, inciso tres, pa loke ta e exigencia cu e doño di permiso mes mester actua como conductor di e vehiculo. Kico articulo 15, inciso uno y articulo 17, inciso dos, ta encera?

Articulo 15, inciso uno: cu den caso di fayecimento di e doño di permiso, o di situacion di salud grave, unda ta constata cu e doño di permiso ta keda permanentemente incapacita pa explota e permiso, e ministro encarga por pone e permiso, si esaki ta necesario pa mantene e famia pasobra e doño di permiso ta 'kostwinner' o 'medekostwinner', a base di un peticion pa tal, riba nomber di un miembro di e mesun famia.

Articulo 17 inciso dos ta bisa cu den caso di fayecimento, e ministro encarga por extende e permiso, cu un maximo di tres luna, riba nomber di un o mas miembro di e famia, den cual e doño di permiso tabata 'kostwinner' o 'medekostwinner'.

Kico por cambia y pa-kico?

Na promer lugar aki e reemplazante fiho cu un taxista o doño di bus chikito por tin, segun articulo 11. Aki caba ta surgi posibilidad di uso indebido di un permiso, unda envez di cu e reemplazante ta den servicio, ta drenta den un tipo di 'huur' di e permiso y e vehiculo na e reemplazante y e doño di permiso no ta traha. Esaki ta existi principalmente pa falta di control debido, tambe riba e aspectonan di ley laboral, administracion salarial, cu pago di impuesto y seguro social, etc. E pregunta ta si por tin suficiente supervision y control aki, y si esey no ta e caso, lo por considera aboli e areglo aki.

Esaki tambe en vista cu inciso dos di e mesun articulo 11 aki ta regla cu den caso cu e doño di permiso no por funciona e mes temporalmente como conductor, e por haya permiso pa laga un otro persona opera e vehiculo. Aki atrobe ta bin dilanti e pregunta si tin suficiente supervision y control pa evita mal uso di e permiso temporal, den e mesun sentido cu a describi ariba pa e caso di e reemplazante fiho.

E articulonan (15 y 17) cu ta contempla reemplazo temporal dentro di e famia di e doño, den caso di fayecimento o enfermedad grave, por considera pa mantene asina, siempre y cuando tin debido control riba e periodo pa cual ta extende e permiso. Manera e ley ta skirbi awor, no ta asina cu e famia, o un miembro di e famia tin un derecho di sucesion. Despues di e periodo di extension no tin permiso mas y e ley aki no falta ningun claridad, loke por falta ta debido control y ehecucion.

Kico aboli y kico no?

Ta parce nos cu e problemanan di control riba abuso di loke articulo 11 ta stipula permitiendo un reemplazante fiho, ta un caso unda mester considera aboli henter e 'inciso 1' di e articulo aki. Pa loke ta inciso dos, cu ta regla un reemplazante den caso di enfermedad of otro incapacidad pa conduci e vehiculo, aki por contempla aboli esaki tambe. E taxista/doño di bus chikito lo mester regla un seguro manera otro empresario tambe ta obliga di cubri e riesgo cu nan ta core di keda sin entrada pa, entre otro, enfermedad.

Como cu inciso tres di articulo 11 ta referi na e casonan di excepcion, den articulo 15 y 17, unda por mantene un permiso temporalmente den circunstancia di fayecimento o enfermedad grave, considerando e perdida di entrada dentro di e famia, por aboli inciso 3 di articulo 11 tambe, pasobra e extension di permiso ya ta suficientemente describi den articulo 15 y 17.

Conclusion

Cu abolicion di henter articulo 11 ta elimina e opcion di un reemplazante permanente, cu no ta necesario y ta un fuente di posible corupcion, principalmente si ta faltando e debido control. Di loke por keda, principalmente e posibilidad di reemplazo temporal den famia, prevencion di abuso atrobe ta depende di debido control, loke actualmente no ta parce di ta e caso.

E posible falta di capacidad operativo di taxi/bus chikito, pa motibo di incapacidad temporal di parti di e grupo cu permiso, ta habri e posibilidad di amplia e cantidad di permiso, pero di un forma mas transparente.

Finalmente, ta remarcable con di banda gubernamental den e turbulencia ta core expresa solidaridad cu e taxistanan, ignorando cu ta trata di accion ilegal y sin base, mustrando falta di un debido vista mas amplio riba e materia, y faltando asina e capacidad di por mehora e situacion teniendo cuenta cu interes di empresario en general.

BON DIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Derecho di vivienda adecua... Un soño o pesadiya...?

Aruba ta bayendo bon. E cifranan economico di e promer parti di aña ta mustra en general crecemento en comparacion cu e mesun periodo di 2023. Esaki naturalmente tin consecuencia positivo tambe pa caha di gobierno. Aki no ta probecha solamente di e aumento den actividad economico, sino tambe di e aumento produci pa e alza den impuesto, especialmente riba benta (BBO/BAVP), cu awor na 2024 ta aparece cu tur su forza, cu na 2023 ainda tabata parcial. Nos ta mira e avance tambe den e cifranan di empleo di SVb, cu ta sirbi como sustituto pa e cifranan cu e departamento encarga cu labor no lo por produci ni den cien aña, tambe pasobra nan mes no ta contempla esaki como un tarea primordial, sin ningun aparente preocupacion di nan mandatario, cu tampoco nos ta tende papia nunca di e deficiencianan di e departamento, pero solamente di e tarea relaciona cu conseho laboral encuanto permiso pa trahador stranhero. En todo caso, nos por mira den 7 luna di e aña aki un registracion di alrededor di casi dos mil cupo di trabao, te 45.609 na inicio di augustus, ademas di un aumento di 142 empresa mas registra. Compara cu e mesun periodo di 2023 (jan – aug), por nota cu e crecemento di cantidad di empleo ta mas fuerte e aña aki; na 2023 tabatin un aumento di alrededor di 1.500 cupo di trabao den e periodo aki. Tur esaki ta indica un crecemento economico cu ainda no ta mustrando un tendencia di nivela, aunke na dado momento esey lo bira realidad. Nada straño den esey, ningun economia na mundo ta keda mustra crecemento pa eternidad, cerca nos mucho menos.

Concluyendo esey, kico lo sigui awor? E acostumbrado preocupacion pa e periodo di menos prosperidad cu lo sigui sin duda? E biaha aki nos ta enfoca mas riba e asuntonan cu no lo haya atencion nunca den un situacion di menos posibilidad financiero, pero cu awor si por bin dilanti, cu prioridad pa keda atendi. Den un reciente editorial nos a mustra caba riba e necesidadnan di nos infrastructura, cu pa loke ta cierto aspecto ta hayando atencion y financiamento, manera nos red di caretera. Loke ta keda un poco scondi ta e rehabilitacion di e dos casconan urbano cu nos pais conoce, cu pa basta tempo ta mustra mas señal di decadencia cu esfuerzo pa cambia e realidad aki. Bisando esaki nos ta naturalmente consciente di e hecho cu un rehabilitacion completo ta exigi un suma hopi grandi, cu ta capaz di guli tur e beneficionan extra cu gobernacion ta hayando den e era di bonanza aki, mientras e bonanza aki lo dura anto. Pues spera milagro di cualkier gobierno lo ta un ilusion, pero keda sinta sin haci nada ta e otro extremo cu tampoco ta satisface.

Aki nos preocupacion ta cuminza bin dilanti atrobe, pasobra nos no ta mira señal di parti di gobierno cu ta mustra cu ta atendiendo e asunto aki for di punto di vista di planificacion strategico. Esaki no ta djis un deseo di e elite chikito di profesional na nos isla cu por bisa cu nan tin algun experticio den planificacion socio-economico, pero ta pregunta serio cu gobernacion di un pais mester por sa contesta. Un di e preguntanan mas urgente den e caso aki ta encera e proximo aumento fuerte di nos poblacion; esaki principalmente bao di impulso di e proximo entrada masivo di trahador di exterior. Simple pregunta: unda nan ta bay biba? No ta dificil pa comprende cu no por tuma un gobierno na serio, cu tin como unico contesta: "Nos no sa; ta nan permiso nos ta regla, unda nan ta bay biba ta nan mes mester regla..."

Por ta cu den e caso aki hopi di nos ta rabia cu un contesta asina, pero no ta esey nos a tolera y acepta tur e añanan aki? Con nos ta desea di mira mas accion planifica awor, si tur e tempo ey e lema di semper tambe aparentemente tabata importa: "Sálvese quien pueda..." Y cu e consecuencia cu den e tres decadanan nos tras nos a mira accion gubernamental riba practicamente tur tereno, cu tabata guia pa nos elemento: urgencia y oportunismo. E dos elementonan aki a hiba nos na un agotamento rapido di e recursonan nacional pa loke ta tereno apto pa construccion di vivienda y negoshi. Na e momento aki ainda nos ta tende grito di hende cu ta exigi tereno pa traha cas, mientras e supuesto derecho sagrado riba erfpacht di e ciudadano a fayece basta tempo pasa caba, visible pa esun cu kier tuma nota di realidad.

Si den e situacion actual, cu un entrada planifica o desordena di miles di migrante, no ta atende e asunto di planificacion urbano, cu debido atencion pa e rehabilitacion di e casconan urbano pa por absorbe mas tanto e proximo aumento poblacional y salba mas tanto posible loke a keda ainda di naturaleza, Aruba lo bira un desastre urbano, pero lo mira tambe desaroyo negativo di escasez di vivienda grandi, cu un explosion di prijs, cu ta afecta tanto mercado di propiedad como vivienda di huur, pa ciudadano local y stranhero pareu.

E ciudadano cu no por logra construi su propio cas mas, lo no por cumpra uno tampoco; esey parcialmente ta e caso caba cu tanto vivienda converti den negoshi, pasobra esey ta e manera mas eficaz pa yega na espacio comercial mas o menos pagable ainda. Gobierno mag gaba cu su prosperidad momentaneo, pero mester atende e problemanan di mañan tambe.

Entre aña 2024 y 2025 Gobierno ta aloca mas di 16 miyon florin

Un total di 20,884 pensionado di SVb a haya un aumento di reparatietoeslag

PENSIONADO

AUMENTO DI REPARATIE TOESLAG

CANTIDAD HENDE	20.884
CANTIDAD AUMENTO	360 PA AÑA
CANTIDAD GASTO 2024	AWG. 3.200.000
CANTIDAD GASTO 2025	AWG. 12.900.000

Prome Minister Evelyn Wever-Croes a elabora durante Conferencia di Prensa di Gobierno di Aruba diahuebs 16 di juli, riba varios aumento di entrada cu a wordo duna na luna di juli recien. Un di e aumentonan tabata esun di e reparatietoeslag pa e pensionadonan di SVb.

Prome Minister ta remarca cu e grupo di pensionado cu ta hayando e aumento di e reparatie toeslag ta un grupo hopi grandi di 20,884 persona cu a haya un aumento di 360 florin extra pa aña. Como cu e aña aki e aumento a wordo paga desde juli 2024, e gastonan ta di 3.2 miyon florin y pa aña 2025, cu lo ta un aña completo y tambe ta inclui e bonus di fin di aña, e gastonan lo ta 12.9 miyon florin extra.

"Tin critica den comunidad cu ta bisa cu 360 florin no ta yega pa nada. Pero pa Gobierno por a paga e 360 florin aki mester a aloca pa e aña aki so, mas di 3 miyon florin y pa aña 2025 esaki lo ta casi 13 miyon florin. Gobierno semper lo sigui traha na bienestar di e pensionadonan di Aruba. Nos no por haci tur cos hunto pero si mi lo sigui bringa pa trece alivio pa cada un di nan", Prome Minister a indica.

Nota di redaccion:
Bon Dia Aruba a tuma contacto cu premier Wever-Croes pa aclaria cuanto placa precies e pensionadonan ta bay ricibi. Wever-Croes a informa cu e aumento di 360 florin ta pa henter un aña; kiermen cu cada pensionado lo ricibi 30 florin adicional pa luna. Cuminsando e luna aki, e reparatietoeslag ta subi di 170 florin pa 200 florin pa luna. Te cu luna pasa, e reparatietoeslag pa pensionado tabata 170 florin.

PARLAMENTO ARUBA

STATEN VAN ARUBA

OPENBARE VERGADERING OP 21 AUGUSTUS 2024 OM 09:00 UUR V.M. IN DE VERGADERZAAL VAN DE STATEN VAN ARUBA

TE BEHANDELEN ONDERWERP

Agenda:

Toelichting door de Minister van Economische Zaken, Communicatie en Duurzame Ontwikkeling, dhr. mr. G.B. Wever betreffende een concept- ministeriële regeling artikel 5 lid 2 Landsverordening regeling consumentenkrediet.

De Griffier,

mr.drs. Herman Ch. J. Hek

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante nochi o anochi si, pero tardi o atardi, no...?

Den nos articulo di e siman aki dedica na nos idioma nacional, atencion pa uso di cierto palabra cu a conoce un cierto desaroyo den uso general cu a cambia e forma original, pero den e proceso usando un forma cu ya ta existi y cu tin otro significado. Por ehemplo, awendia masha poco hende ta haci distincion ainda entre 'nochi' y 'anochi'. Practicamente semper ta usa 'anochi' pa indica tanto e parti di dia, como pa indica, sea algo cu durante e parti di dia ey ta tuma lugar, o un evento durante e parti di dia ey. E custumber pa haci e distincion entre 'nochi' y 'anochi' ta casi no existente mas, aunke estrictamente mira e diferencia ta existi.

Pa clarifica mas loke nos kier bisa lo siguiente: Un evento cu ta tuma lugar 'anochi', ta indica cu e ta den e lapso di tempo ey anto. Pero di otro banda, e evento mes corectamente ta un 'nochi' di celebracion, o un nochi di fiesta, por ehemplo. Esaki ta gramaticalmente corecto, pero esey no a detene e cambio den papia di hende cu a cuminza salta e 'nochi' y usa 'anochi' den ambos caso. E 'nochi' na e momento aki bo ta tende solamente den e saludo 'bon nochi'. Esey lo keda asina tambe pasobra bisa 'bon anochi' no ta zona bon y ta haci e saludo demasiado largo; nos gusta nos expresion conciso y añadi un silaba na esaki no ta bay.

Pasando di nochi pa 'atardi' nos ta topa cu algo peculiar: aki nos no tin un distincion entre 'tardi' y 'atardi' pasobra esun menciona promer no ta existi mes den Papiamento. Aki 'atardi' ta indica e parti di dia entre merdia y anochi den tur sentido. Nos no conoce 'tarde' tampoco pero ta usa pa esey 'laat', obviamente di Hulandes, pero si nos conoce e verbo 'tarda' cu ta di mesun origen. Loke nos sa tende hende bisa ta e expresion "tardi o tempran", manera den "tardi o tempran, bo number lo hunga." Esaki representando un advertencia na un persona, cu naturalmente ta e transmision directo di e concepto Spaño: 'tarde o temprano'.

Awor algo tocante origen di e nochi, anochi y e otro partinan di dia. Muy probablemente, como cu ta trata algo masha basico den comunicacion diario, ta parce logico cu e concepto di dia y nochi ta bin di Portugues y no Spaño. E similaridad cu otro idioma crioyo cu origen den Portugues ta grandi. E Criol di Guine Bissau por ehemplo conoce 'bondia', 'bontarde' (tardi), 'boi-noti' o 'bon-noti' den cual mescos den Papiamento no ta usa e plural manera Spaño conoce: 'buenos días', buenas tardes, buenas noches'. Sin embargo, Portugues conoce mas tanto e forma singular: 'boa noite'; 'bom dia' y 'boa tarde' y no e plural, cu si ta existi, 'boas tardes', pero no ta di uso general, pero si den uso den cierto region di Portugal.

Un pregunta cu por surgi awor ta: e 'anochi' tin similaridad tambe cu Spaño: 'anoche', cu sin embargo ta indica algo completamente otro cu cerca nos yama: 'ayera nochi'. Si nos tira un vista cerca idioma Portugues, nos ta mira cu nan conoce dos forma pa indica 'anochi': 'à noite' y 'de noite'. Muy probablemente nos 'nochi' y 'anochi' ta bin anto di Portugues, desde e promer formacion di nos idioma tanto siglo pasa. Igualmente tambe nos 'atardi' ta bin di e mesun idioma aki, unda tin e 'de tarde' y tambe 'à tarde', unda cada un tin su uso specifico. Nos a adopta un so, mas cu basta...

DVG ta duna conseho tocante prevencion di mpox

Diaranson 14 di augustus e Organisacion Mundial di Salud (WHO) a bati alarma y declara pa di dos biaha e malesa mpox (monkeypox) un Estado di Emergencia pa Salud Publico cu mester di Preocupacion Internacional. Tabata na luna di mei 2022 cu WHO a bati alaRma caba pa motibo cu tabata keda raporta casonan na WHO for di paisnan no endemico pa e virus. Awe na 2024 e situacion actual di mpox no ta diferente; e virus di mpox ta plamando su mes rapidamente Oost di Republica di Congo y den diferente otro paisnan bisiña.

Notando e rapidez cu e virus ta plamando WHO ta preocupa cu e virus por sigui plama mas leu cu unicamente Africa y por plama pa otro continentenan tambe. Despues cu WHO a declara un estado di emergencia pa cu salud publico, un siguiente dia caba Suecia ta raporta su prome caso importa. Departamento di Salud Publico di Aruba lo sigui monitor di cerca e desaroyo rond di e virus di mpox y lo sigui informa comunidad debidamente di esaki.

Sintoma

Mpox ta wordo categorisa como un virus cu ta causa sintoma leve. Pa e grupo di riesgo, cu ta mucha, hende muhe na estado of persona cu sistema inmunologico comprimi, e virus por ta peligroso te hasta mortal.

Sintomanan ta cuminsa cu keintura, dolor di cabes, kliernan hincha y dolor di curpa. Entre 1 te cu 3 dia despues di e keintura, ta aparece un rash cu den mayoria di e casonan ta afecta cara, mannan y pianan. E rash na su turno ta transforma den blaar cu pus aden. Mpox por wordo confundi cu otro malesanan manera Smallpox, Bruela, of Impetigo, pa cual motibo ta importante pa un persona cu e sintomanan aki tuma contacto cu nan dokter di cas pa testnan necesario wordo haci y asina wordo corectamente diagnostica.

Contagio

Contagio cu mpox den paisnan no endemico, ta sosode di hende pa hende pa medio di contacto directo (close contact) cu un persona infecta. Esaki por sosode a traves di particulanan (droplets) cu e persona infecta, ora di tosa of nister. Tambe bo por keda infecta door di tin contacto cu e likido procedente di e blaarnan presente cerca e persona infecta (skin to skin of paña contamina).

Tratamento y vacuna

Pa e virus specifico di mpox no tin vacuna disponibel. E vacuna contra e virus di smallpox por brinda cierto grado di proteccion pero mundialmente tin scarsedad di e vacuna aki p'esey prevencion ta importante. Tampoco tin tratamento disponibel, unicamente tratamento di sintoma cu ta disparce dentro di 2 pa maximo 3 siman.

Medidanan di higiena

Evita contacto cu hende cu ta sinti malo y laba man regularmente. Na momento cu bo a wordo diagnostica cu monkeypox bo lo wordo pidi pa bay den isolacion te na momento cu no tin ningun casca mas procedente di e blaarnan visibel riba e curpa.

Pa mas informacion sigui nos riba Facebook page Directie Volksgezondheid DVG Aruba, subi nos website www.dvg.aw, yama nos na 5224200 of mail nos na servicio@dvg.aw

Hulanda: E virus di Lenga Blauw a ser detecta den 900 otro sitio desde dialuna

(nltimes)--E virus di Lenga Blauw a ser detecta awo den 3,807 sitio na Hulanda. Esaki a ser reporta pa e Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). E virus a ser detecta den 898 sitio mas desde e ultimo reportahe dialuna. Esaki ta e aumento mas lihe den mita siman desde cu e virus a resurgi na Hulanda luna pasa.

Animalnan ta ser infecta mayormente na companianan agricultural na Twente y Het Achterhoek. E virus tambe a ser detecta frecuentemente na Noord-Brabant y Limburg. Lenga Blauw tambe ta plamando lihe den otro parti di e pais.

Lenga Blauw ta solamente peligroso pa animalnan. E virus ta causa un lenga blauw, keintura halto y hinchamento. Carne ta specialmente na riesgo di bira hopi malo y posiblemente muri di e virus. E malesa ta frecuentemente menos severo den cabrito y baca.

Hopi animal a haya vacuna contra Lenga Blauw aña pasa. Segun e analisis inicial pa e Royal GD, infeccionnan ta awo un tiki mas leve compara cu aña pasa.

Investigador Piet van Rijn di Wageningen Universiteit a bisa cu campesinonan mester duna nan carne, cabrito, baca y alpaca dos vacuna contra e virus. E segunda vacuna mester ser duna cuatro pa cinco siman despues di e prome inyeccion pa asina e animalnan ta miho y mas protegi pa un tempo mas largo.

Aunke baca no sa bira malo di e virus, van Rijn ta conseha pa nan ser vacuna toch debi na e posible plamamento di e virus. Segun e, baca ta "un reserva hopi importante pa e virus." E virus ta plama via muscanan yama "midges", cual ta muscanan cu ta morde y por carga Lenga Blauw ora nan morde baca y despues transmiti nan na otro animal.

Campesinonan di animalnan criadero kier compensacion pa e costonan di vacuna contra Lenga Blauw. Nan a puntra e ministerio di Agricultura Femke Wiersma pa haci uso di posibilidadnan di sosten Europeo, manera e organisacion agricultural LTO Nederland a reporta, pero nan no a menciona ainda e suma cu e campesinonan kier.

Mal contento entre varios bendedo na Marshe Nobo

(CuraçaoChronicle) - E relacion forsa di tur bendedo di e mercado y negociante chikito for di Plaza Nobo a causa mal contento significante entre e nan. E edificio cu nan ta ocupa actualmente ta den renobacion y awe nan mester sali for di nan posicion.

Un di e bendedonan expresando su mal contento ta Morena Colon, ken tin mas di 35 ana ta bende cuminda na e Plaza. E ta admiti cu e edificio no ta safe mas pa e bendedonan ni tampoco e clientenan, sinembargo su preocupacionnan ta den e solucion temporario cu a ofrece.

E bendedonan awo a keda asigna un espacio banda di oficina di post pa bende productonan, sinembargo Morena ta describi cu e condicionnan na e sitio no ta sanitario. El a senala na e presencia di varios paloma den e area ademas di e falta di facilidad safe pa warda nan productonan.

Mayoria bendedo ta keha cu nan a ser priminti hopi cos, sinembargo e relocacion te ainda ta tumando luga y a keda cla cu nada a ser aregla manera a priminti. Seguridad ta un di e compromisonan sinembargo nada a keda materialisa den e aspecto ey.

Liezelot, e director di Fundashon Marshe, a admiti cu e problema cu e palomanan ta na e oficina di post y a reporta cu un tratamento di

pest control recientemente a keda aplica na e area pa core cu nan. Pa loke ta trata sosten logistico, Liezelot ta garantisa cu e bendedornan lo ricibi espacio pa warda nan cosnan den oficina di post y cu tent lo ser poni pafo unda nan por bende nan productonan. Adicionalmente, esfuersonan ta ser haci pa mehora seguridad di e bendedonan.

MAN-PIN: Cuido di salud den riesgo a causa di mal politica di Minister Silvania

(CuraçaoChronicle) - E partido politico MAN-PIN ta kere cu e cuido di salud na Corsou ta den riesgo a causa di mal politica di Minister di Salud, Ambiente y Naturalesa Javier Silvania di partido MFK. E partido a expresa esaki den un declaracion oficial.

"Pa añanan largo, Curacao Medical Center (CMC) ta pidiendo ayudo for di gobierno, cual ta doño di e hospital. Sinembargo Silvania ta actua como si e unico hospital publico no ta importante," MAN-PIN a declara.

Segun e partido politico, un manager di proyecto a keda

designa na fin di december pa resolve e problemanan, sinembargo te cu awo, tiki accion a ser tuma. Como resultado di esaki, e hospital ta den situacion financiero precario, fin por cumpli cu su responsabilidadnan. Adicionalmente, e pashentnan tin cu warda hopi tempo pa haya atencion medico a causa di e Landsbesluit Normering Topinkomens, cual ta e decreto nacional cu ta pone un standard pa ingreso top.

Tambe tin un falta di e asina yama "1.5-line care," unda specialistanan, dokternan di cas y otro profesionalnan ta provee cuido for di varios centro medico na Corsou, enfocando riba preveni malesanan cronico. E necesidad pa cuido di salud den e comunidad ta aumentando y drenta di poco aña, CMC posiblemente no lo por duna tratamento na e cantidad di pashent na ken e ta brinda cuido actualmente.

St. Maarten: OM ta pidi Corte aproba proceso contra parlamentario den caso di compra di voto

(TheDailyHerald) – Parlamentario di Sint Maarten, Akeem Arrindell, ta siendo procesa den e caso yama "Aconitum." Aprobacion di corte pa procesa e parlamentario den e caso ta rekeri bao Articulo 123 di Constitucion di Sint Maarten, cual ta exigi aprobacion di un hues prome cu por procesa un parlamentario.

Ministerio Publico (OM) ta kere cu tin evidencia convincente vinculando Arrindell na actividadnan di compra di

voto, un crimen cu ta mina e proceso democratico y ta pone den menasa e igualdad den eleccion.

Arrindell, un parlamentario pa partido United People (UP), a keda aresta dia 1 di augustus ultimo bao sospecha di participa den un organisacion criminal designa pa cumpra voto na su beneficio.

Despues di interogacion, Arrindell a sali back den libertad mientras e investigacion ta continua.

Tambe a aresta otro tres persona en conexion cu e caso dia 31 di juli, y autoridadnan a haci un inval na oficina di Arrindell den edificio parlamentario na Philipsburg.

E investigacion aki ta lidera pa landsrecherche, operando bao autoridad di Ministerio Publico. Oficina di fiscal ta bisa cu awo ta wardando riba decision di corte si por procede cu su caso. Si ricibi aprobacion, oficina di fiscal ta bisa cu lo "continua rapidamente cu citacion di e parlamentario."

Empleado di banco gara defraudando clientenan pa 150 mil euro pa financia su propio cas

(nltimes.nl) – Un empleado di helpdesk di SNS Bank a ser gara defraudando dos cliente. El a convence nan pa pag'e mas di 150 mil euro, bisando cu e lo inverti den criptomoneda pa nan. Na lugar di esaki, el usa esey pa cumpra un cas, NOS a reporta basa riba veredictonan di e tribunal di Utrecht y e Tribunal Disciplinario di Banco.

E homber a bisa cu el a haci un "eror di huicio" ora cu el a expande su propio red di negoshi mientras cu e ta traha pa e banco, pero no ta mira cu el a haci algo malo. "Si, traha riba bo propio negoshi mientras cu bo ta traha pa otro, naturalmente no ta permiti," el a defende. E tribunalnan a conclui cu el a "deliberadamente," "manipulativamente," y "astutamente" extorsiona 99,500 euro y 65,000 euro di dos victima.

E homber a cuminsa traha na e centro di contacto di cliente di SNS Bank manera un empleado na comienso di 2022. E ta inverti personalmente den criptomoneda pa un tiki mas cu cinco aña. E no a bisa su dunador di trabao esaki pero si a bisa clientenan di e banco durante y fuera di orario di trabao, bisando cu e por inverti pa nan tambe. E codigo di conducta di e banco ta prohibi esaki explicitamente.
Despues di dos luna, el a convence un cliente pa transfer 99,500 euro riba su cuenta personal, primintiendo e cliente un interes di 4.1%. Despues di seis luna sin comunicacion di e empleado di banco, e cliente a yama e oficina di su banco solamente pa descubri cu e homber wordo kita di trabao algun luna prome.

E di dos victima ta un muhe mas bieu cu a bay su sucursal local di banco pa ayudo cu e aplicacion di SNS. El a topa e empleado aki na e sucursal. El a bis'e cu e mester haci "algo" riba computer pe pero no tin tempo awo. Na luga di esaki, el a priminti cu e lo bishit'e na su cas e anochi. Aya, e no a yudele cu e aplicacion pero convens'e pa inverti den criptomoneda cune. E muhe finalmente a dunele 65 mil euro.

E siguiente dia, e muhe a lamenta su decision y a yama e banco. Den shock, SNS Bank a debolbe su placa y a raporta e empleado na su compania madre De Volksbank. E homber despues a aparece na cas di e muhe bisando cu el e kita for di trabao pa su culpa y a purba di convence e muhe pa di tres biaha pa inverti den criptomoneda cune. E muhe a nenga.

Mientras tanto, De Volksbank a pasa door di e emailnan di empleado y kit'e for di trabao. Nan a haya un email tocante un "promesa di compra y benta" di un cas na Belgica. Esaki tabata dos luna prome cu e cliente cu a perde 99,500 euro a bin banco. E ora a bira cla cu e homber a usa e placa di e clientenan pa cumpra e cas aki.

De Volksbank a reporta e homber na e Tribunal Disciplinario di Banco. Eynan, e homber a yama su accionnan un error di huicio. "Den resumen, mi a usa e banco pa expande mi red," el a bisa, segun e veredicto. "Mi tabata sa cu esaki no ta permiti. Mi ta comprende pakico esaki no tabata permiti. Mi sa cu mi a haci malo den esaki. Pero e ganashi pa mi tabata mas grandi cu e perdida di cara."

E tribunal disciplinario a determina cu e homber a actua "deliberadamente y manipulativamente" pa "astutamente" extorsiona un cantidad grandi di placa di clientenan usando e sistema di e banco. E tribunal a keda asombra tambe cu e homber ta totalmente inconsciente di su maldad. E tribunal a prohibi e homber pa traha den e sector di banco pa tres aña.

E tribunal na Utrecht a dicidi cu e ex-empleado di banco mester bolbe paga e 99,500 euro cu el a horta di e cliente di SNS Bank mas interes y gasto di coleccion.

Colombia: Corte Constitucional ta admiti prome demanda contra reforma pensional di Petro

(infobae) -Corte Constitucional a admiti e prome demanda di inconstitucionalidad contra Ley 2381 si 2024, cu ta reforma e sistema pensional di e pais. Senador di Centro Democratico, Paloma Valencia tabata esun cu a presenta e recurso legal, argumentando cu e reforma nobo di gobierno ta contra varios articulo di Constitucion Politico.

Den un auto emiti pa e alto tribunal, magistrado Jorge Enrique Ibañez Naja a detaya cu e impugnacion ta centra den tres elemento principal di e ley. E prome cargo ta sostene cu e proceso legislativo no a respeta articulo 157 di Constitucion.

Adicionalmente, ta señala cu articulonan 93 y 84.5 di e ley no ta cumpli cu loke ta disponi den articulo 48 di Constitucion, cu ta garantisa derecho na un pension adecua. Pa senador Valencia, e reforma ta presenta problemanan cu, si e keda aproba, lo genera un debe impagable pa e generacionnan jong.

Entre e presunto iregularidadnan den tramite legislativo di e reforma, e demandante a señala cu Camara di Representante a adopta e texto aproba pa Senado sin cu tabatin un debate adecua ni un splicacion di banda di e proponente riba e diferencianan cu e ponencia di di dos debate. Ademas, Valencia a subraya cu presidente Gustavo Petro a decreta e suficiente ilustracion sin respeta e tempo rekeri y cu no a discuti e 700 propuesta cu a radica.

Otro aspecto crucial di e demanda ta e creacion di un regimen pensional special pa pueblonan indigena, comunidadnan color scur, afrocolombiano, raizal, palenquero y campesino, locual ta prohibi expresamente den Constitucion. Segun e senador, esaki ta implica cu gobierno lo defini discrecionalmente e condicionnan di hubilacion pa 41% di e poblacion Colombiano, loke por genera implicacionnan financiero y social serio.

Pa continua cu e proceso, Corte Constitucional a duna orden na secretarionan general di Senado y Congreso pa duna, den un plaso di 10 dia, tur documentacion y grabacion relativo na e proceso legislativo di dicho ley. Tambe a invita varios organismo y experto pa presenta nan opinion riba e constitucionalidad di e norma en cuestion.

Ademas, a establece un termino di 10 dia pa cualkier ciudadano cu ta desea di interveni den e proceso, y a solicita intervencion di Procuraduria General di e Nacion pa emiti su concepto riba e caso.

Finalmente, magistrado Ibáñez Najar a informa presidente Petro tocante e proceso, como tambe presidentenan di Senado y Congreso y otro funcionarionan clave, cu obhetivo di por presenta argumento den defensa di e ley.

Mester recorda cu esaki no ta e unico recurso legal cu e reforma pensional di gobierno ta enfrenta. Dia 12 di augustus, Corte Constitucional a ricibi otro demanda di inconstitucionalidad entrega pa concejal di Bogota, Marco Acosta, considerando cu e iniciativa ta presenta varios vicio di tramite.

Mexico: Comision di berdad ta revela evidencia nobo di "vuelonan di morto" durante "guera sushi" na 1965-1990

(AP) — Mas evidencia a bin dilanti cu autoridadnan Mexicano a deshaci di curpa di disidentenan den "vuelonan di morto" durante e "guera sushi" di e pais na 1965-1990.

E Comision gubernamental di Berdad di Mexico a bisa den un rapport diabierna cu recoleccionnan di testigo y documentonan cu a leak durante añanan a describi e ultimo momentonan di e victimanan. E ehecucionnan tabata parto di un esfuerso di gobierno Mexicano e tempo aya pa elimina movementonan social y guerrilla.

A yama e victimanan, cu ainda no a keda identifica ni conta, un pa un, na un stoel na un campo aereo militar cerca di Acapulco. Nan tabata kere cu ta bay saca nan potret, pero na lugar di esey, a tira nan na cabes, y a benta nan curpa for di avion den ocean Pacifico.

Segun testimonio di Gustavo Tarin, kende a sirbi den un unidad di polis militar e tempo aya, a usa e mesun pistol asina frecuentemente den e asesinatonan, cu e soldadnan a dun'e un apodo: "e spada di husticia."
Tarin a bisa cu hasta 1,500 hende por a ser mata di e forma aki, maske e no a duna lista ni nomber di e victimanan. Algun di e victimanan por tabata muriendo, pero no morto ainda, ora a pusha nan for di e avion.

Mecanico di aviacion militar, Margarito Monroy a bisa cu el a participa den 15 di e vuelonan, y cu tin biaha tabata ofrece victimanan femenino nan libertad, of libertad di nan casa, si nan haci sex cu soldadnan, maske nunca el a mira cu a libera niun di nan.

Comision di Berdad a ubica log book pa alrededor di 30 vuelo di un avion for di e base entre 1975 y 1979. Y den un declaracion di testigo, dos decada bieu, di un homber kende a bisa di a deserta e forsanan arma, ta menciona otro 25 vuelo den otro avion.
E declaracion, cu pa largo tabata den e archivonan di un activista di derechonan awo fayecido, a inclui un lista di 183 nomber di probable victimanan di e "vuelonan di morto." Varios di e nombernan aki ta match hende cu a desaparece durante e campaña anti-insurgencia di gobierno.
A diferencia di e caso miho conoci di e "vuelonan di morto" di e dictadura militar Argentino na 1976-1983, tiki ta conoci tocante esnan ehecuta pa Mexico, principalmente den añanan 1970 for di un base aereo chikito na Pie de la Cuesta, west di Acapulco.

Na Mexico, e ehecucionnan menos amplio a parce di enfoca riba movementonan di guerrilla chikito y rural den estado Guerrero, unda Acapulco ta ubica. Pero un variedad amplio di hende aparentemente a keda absorbi den e asesinatonan.

E ehecucionnan Mexicano a parce di ta mas rudimentario y menos bon plania: piscadornan den e area ta recorda mira curpa subi tera na costa, despues di cual ehercito lo a cuminsa hinca nan den saco cu piedra prome cu tira nan den ocean.

E revelacionnan tabata parti di un rapport di 4mil pagina detayando tur cos, desde ehecucion, tortura, desaparicion y desplasamentonan forsa ehecuta pa gobierno contra agricultor, studiante, activista di sindicato y miembronan di gruponan indigena. Casi ningun di e abusonan a ser hiba huicio, a pesar di investigacionnan cuminsando desde administracion di presidente Vicente Fox (2000-2006.)

Cuba ta registra deficit fiscal mas grandi desde crisis grave di 2020

(CiberCuba) – Cuba a alcansa su deficit fiscal mas grandi den 2023 desde inicio di e crisis economico den 2020, reflehando un deterioro significativo den e situacion financiero di Estado, segun cifranan di ministerio di Finanzas y Prijs.

E deficit fiscal di e pais a alcansa e suma di 94.959.1 miyon peso, ekivalente na 3.449 miyon di euro calcula na e cambio oficial pa persona huridico, loke ta representa den gasto un 38.8% mas hopi cu e ingreso, agencia EFE a publica despues di balora e estadistica.

Gobierno Cubano a obtene ingreso neto total di 245.076 miyon peso, un cifra un poco mas ariba cu esun di 2022, pero toch bou di esun registra den aña 2021.

E desbalans aki ta subraya e presion continuo ariba e finanzas publico Cubano, cu ya ta acumula cinco aña consecutivo di deficitnan significativo.

E ingresonan principal di e Estado ta bini di impuesto riba utilidadnan y di otro tiponan di impuesto, mientras cu e sectornan cu a absorbe e gran parti di e gastonan tabata Salud Publico y Asistencia Social, Administracion Publico, cu ta inclui Defensa y operacionnan financiero, y Educacion.

Dilanti e panorama fiscal aki cu cada biaha ta mas compleho, e gobierno Cubano a presenta dos plan di ahuste desde final di 2023, pero ningun a impacta e economia ni a yuda e pueblo mehora su nivel di bida.

E plannan aki ta busca aumenta e ingresonan, principalmente den divisa stranhero y reduci e gasto publico, cu e obhetivo di mitiga e impacto di e deficit riba e economia nacional.

Bisando esaki, e exito di e medidanan aki mester wak nan ainda, mirando cu e pais ta sigui enfrenta retonan significativo den un contexto di crisis economico prolonga, memey di su crisis migratorio mas grandi den e historia di e pais.

Na final di 2023 e Fondo Monetario Internacional (FMI) a reporta cu Cuba tin e deficit fiscal mas grandi na mundo, sin conta Ucrania.

E regimen mes a bisa dilanti e Asamblea Nacional di Poder Popular cu e isla tin un deficit calcula di 18.5% di su producto interno bruto (GDP) pa 2024, cual ta surpasa e resto di e paisnan y ta solamente despues di Ucrania, cu tin un deficit di 30%.

E economista Cubano Pedro Monreal a splica e momento ey cu e deficit aki ta, pa un margen amplio, esun mas halto di tur e deficitnan actual na mundo, cu e excepcion di Ucrania, locual por preocupa e cobradornan di debe y inversionistanan.

E datonan a wordo presenta pa e minister di Finanzas, Vladimir Rogueiro Ales, dilanti e Asamblea Nacional dia 18 di december 2023, unda el a bisa cu pa 2024 e deficit fiscal ta bay tin un limite ekivalente na 18.5% di e producto interno bruto (GDP) e di dos porcentahe mas halto desde e caida na 1993 debi na e periodo special.

Republica Dominicana: Mucha di seis aña decapita; su mama ta e sospechoso principal

(DiarioLibre) – Un mucha di seis aña a conoce un final tragico. Ana Josefa Garcia Cuello, su mama y un medico militar, ta e sospechoso principal di a comete e acto aki contra su yiu, E.F.G, den nan apartamento, ubica na e sector Hainamosa, Santo Domingo Este.

E suceso teribel aki, cu a tuma luga diahuebs mainta, supuestamente a sucede den presencia di e ruman homber chikito di e victima, un mucha di cinco aña.

E cabes di e mucha a wordo haya den baño mientras cu e curpa tabata den cushina di e apartamento number 302, na e compleho Residencial La Razon I, unda e famia ta biba.

E bisiñanan di Garcia Cuello, prome teniente di Ehercito di Republica Dominicana, a conta cu durante oranan di mainta nan a scucha e oracion habitual di e famia prome cu nan cuminsa cu nan actividadnan di e dia, sin imagina e horor cu lo bin despues.

Nan no a scucha gritamento ni ningun otro boroto cu lo por a alerta nan cu algo tabata sucede den e apartamento.

Segun Lenin Liranzo, bisiña di e muhe, a conta, e mes a bati na su porta y a bisa cu un hende a drenta su cas cu intencion di horta. Ora cu el a drenta e vivienda, cual a wordo habri pa e mucha di cinco aña, Liranzo a haya e vloer cubri full na sanger y a sali full spanta pa busca e supuesto responsabel. El a bisa cu el a revisa e edificio, pero no a haya niun hende.

"Nos a scucha e porta, tabata e bisiña batiendo y a bisa nos cu algo a pasa, cu e mucha muhe tabata riba vloer tira. Mi a wak e ta grita, mi a hib'e mi cas y ora mi a yega cerca di e porta mi a wak masha hopi sanger. E ora, mi a core spanta, pero segun e, un hende a drenta. Mi a busca na henter e edificio pa wak si mi ta wak e ladron, pero nos no a scucha ni wak nada," el a conta.

Liranzo tabata sorprendi pa loke a pasa, sigurando cu Garcia Cuello nunca a mustra señalnan di "delirio" ni tampoco cu e tabata sufri di depresion.

E residentenan di e edificio tabata conmociona pa loke a pasa, afirmando cu Garcia Cuello y su famia tabata conoci pa nan devocion Cristian, loke tabata haci e tragedia mas dificil pa asimila, mirando nan comportamento habitual.

E muhe presuntamente a usa un cuchiu pa comete e crimen, tirando esaki despues den un tereno bashi situa patras di e compleho residencial.

E supuesto arma cu a wordo usa pa comete e crimen, a wordo haya, ainda yen di sanger, durante un buskeda realisa pa agentenan di e Direccion Central de Investigacion Criminal (Dicrim)

Garcia Cuello tabata deteni hunto cu su casa pa motibonan di investigacion na e warda di polis di e sector Los Min, Santo Domingo Este. Di eynan el a wordo traslada pa e "Carcelita" di San Luis.

E vocero di e Polis Nacional, Diego Pesqueira, a informa cu agentenan di Dicrim a recopila grabacionnan di varios camara di seguridad den e compleho residencial. El a señala cu imagennan no ta mustra entrada ni salida di ningun persona cu no ta biba den e compleho, manera e muhe a declara na un bisiña.

Ademas, segun Pesqueira a afirma, nan no a wak tampoco nada cu lo indica entrada forsa den e vivienda.

Actriz y strea di peliculanan traha pa su casa, Gina Rowlands, a fayece

(AP) - Gena Rowlands, celebra como un di e actriznan mas grandi cu a yega di practica e arte y e luz di guia den cinema independiente y peliculanan dirigi pa su casa, John Cassavetes, cu tambe despues a impacta e audiencia den su yiu homber su pelicula "The Notebook,: a fayece cu 94 aña.

Rowlands su fayecimento a keda confirma diaranson pa representantenan di su yiu homber, director Nick Cassavetes. El a revela anteriormente e aña aki cu su mama tin e malesa di Alzheimer's. TMZ tambe a reporta cu Rowlands a fayece diaranson na su cas di Indian Wells, California.

Operando pafo di su sistema di studio, e duo di Cassavetes y Rowland a crea imagennan inolvidabel den peliculanan manera "A Woman Under the Influence," "Gloria" y

"Faces."

Rowlands a haci 10 pelicula den 4 decada cu Cassavetes, incluyendo "Minnie and Moskowitz" den aña 1971, "Opening Night" na 1977 y "Love Streams" den 1984.

El a gana dos nominacion Oscar pa A Woman under the Influence", den cual el a interpreta un casa y mama cu ta cay bao presion di harmonia domestico y Gloria, tocante un muhe cu ta yuda un mucha homber scapa for di peliger.

"E tabatin un interes simpatetico den hende muhe y nan problemanan den sociedad, con nan a ser trata y con nan ta resolve y sobrepasa tur loke tabata necesario, pues tur su peliculanan tin muhenan interesante y bo no mester hopi di nan," el a conta AP den 2015.

Ademas di nominacion Oscar, Rowlands a gan 3 premio di Primetime Emmy, un Daytime Emmy y dos Golden Globes. El a ser otorga un Honorary Academy Award den 2015 den reconocimento di su trabao y legado na Hollywood. "Si bo sa kico ta grandioso tocante ta un actriz? Bo no mester biba un solo bida," el a conta. "Bo ta biba varios bida."

Un generacion nobo a ser introduci na Rowlands den su yiu homber su hit "The Notebook," den cual el a interpreta un muhe ken ta haci un recuento di su romance.

Su version hoben ta interpreta pa Rachel McAdams.

Den henter su carera, Rowlands a sigui interpreta rolnan cu ta exigente. Den Woody Allen su drama "Another Woman" el ser contrata como un escritor ken su bida a ser proteha di emocion te ora cu incidentenan fuerte a obliga su persona trata cu su emocionnan. Den e pelicula "An Early Frost," el a aparece como un mama cu ta confrontando su yiu homber su AIDS.

Rowlands a comenta den 1992 cu su rolnan ta keda den su memoria. "Hopi biaha, e anochinan blanco ey unda mi no ta drumi y mi tin hopi tempo pa pensa riba tur cos, mi ta examina e diferente posibilidadnan di personahenan y kico nan por ta haciendo awo," el a conta.

Muhe acusa den plan pa extorciona famia di Elvis Presley y subasta Graceland

(AP) - Un muhe di Missouri a keda deteni bao acusacion cu el a orkestra un plan pa defrauda famia di Elvis Presley pa medio di purba subasta su mansion Graceland y tereno prome cu Hues para e benta misterioso.

Lisa Jeanine Findley di 53 aña, a falsamnte acusa cu Presley su yiu muhe a presta 3.8 miyon dollar for di un prestamista priva y a duna Graceland como garantia pa e prestamo prome cu el a fayece aña pasa, segun fiscalnan a informa. Na e momento ey, el a menasa cu bende Graceland na e persona cu mas paga si e famia di Presley no paga un areglo di 2.85 miyon dollar segun e autoridadnan.

Finley a haci su mes pasa pa 3 diferente persona supuestamente involucra cu e prestamo falso, documentonan falsifica y publica un nota di clausura fraudulento den corant di Memphis unda ta informa di e subasta di Graceland den mei, fiscalnan a agrega. Hues a para e benta despues cu nieta di Presley a demanda.

Expertonan tabata impacta pa e intento di bende un di e piesanan mas historico den propiedad na e pais usando nomber, e-mail y documentonan cu rapidamente a sospecha di ta falso.

Graceland a habri su portanan como un museo y atraccion di turista na 1982 y ta atrae miles di bishitante tur aña. Un compleho di entretenimento cu tema di Presley crusando e caya ta pertenece na Elvis Presley Enterprises. E anuncio di e acusacionnan a bini riba e di 47 aniversario di Presley su fayecimento cu 42 aña di edad.

"Sra Findley aparentemente a probecha di e momentonan publico y tragico den e famia Presley como un oportunidad pa probecha di e nomber y status financiero di e herederonan di e estado Graceland, intentando horta loke ta pertenece na e famia Presley pa su ganashi personal," Eric Shen, inspector encarga cu e U.S Postal Inspection Service Criminal Investigations Group a comenta.

Un abogado di Findley, ken a usa varios alias, no tabata inclui den e documentonan di corte. Un voicemail cu a laga cu un number di telefon asocia cu Findley no a ser contesta ni tampoco tabatin contesta na e-mail manda na un e-mail cu fiscalnan a bisa cu el a usa den e plan.

E ta acusa cu fraude di post y robo di identidad. E acusacion di fraude den post ta carga un sentencia di te hasta 20 aña den prizon. Ta anticipa cu el a presenta den corte na Missouri ayera.

Den mei, un publicacion di benta a bisa cu Promenade Trust, cual ta controla e museo Graceland, ta debe 3.8 miyon dollar despues di no a pag a un prestamo di 2018. Riley Keough, Presley su nieta y actris, a hereda e fondo y e cas despues di fayeciment di su mama, Lisa Marie Presley. Un abogado di Keough no a responde inmediatamente na peticion pa comentario.

Keough a entrega un demanda acusando di fraude y un hues a para e subasta proponi cu un ordo. Naussany Investments and Private Lending, e prestamista cu autoridadnan ta bisa Findley a crea, a bisa cu Lisa Marie Presley a busa Graceland como garantia pa e prestamo segun e noticia di benta. Keough su demanda a acusa cu Naussany a presenta documentonan fraudulento tocante e prestamo den september di 2023 y cu Lisa Marie Presley nunca a presta placa for di Naussany.

Kimberly Philbrick, e notario cu ta nombra riba Naussany su documentonan, a indica cu nunca el a topa Lisa Marie Presley ni tampoco a notarisa ningun documento p'e, segun e estado su demanda. Hues a bisa cu e notario su affidavit ta pone den duda e "autenticidad di e firma."

4 persona deteni den asesinato di ex-actor di "General Hospital", Johnny Wactor

(AP)--Polis di Los Angeles a detene cuatro persona diahuebs den e tiramento fatal di ex-actor di "General Hospital" Johnny Wactor.

Robert Barceleau, Leonel Gutierrez y Sergio Estrada, tur 18 aña di edad, a ser registra riba orden di aresto pa asesinato. Frank Olano, 22, a ser registra pa ta un supuesto acesorio na e crimen.

Nan ta den costudia como alternativo pa un fiansa di 2 miyon dollar, segun documentonan ta mustra. AP no por a determina si nan tabatin abogado pa papia pa nan despues di haci algun yamada pa e carcel di condado y e departamento policial di Los Angeles buscando informacion.

Agentenan a conduci ordennan di buskeda na varios sitio den Los Angeles cu a resulta den e arestonan diahuebs mainta, segun un comunicado for di e LAPD. Agentenan tambe a descubri mas evidencia mientras nan tabata conduciendo e buskedanan, polis a bisa. No a duna mas detaye tocante e detencionnan of e evidencia.

Wactor a ser tira mata ora el a interumpi ladronnan hortando e converter for di su auto mainta trempan dia 25 di mei. Polis a bisa cu e actor di 37 aña a sali for di trabao cu un colega ora el a mira tres hende cu a drenta su auto. Polis a bisa cu un di nan a tira den su direccion sin provocacion y a mat'e.

E sospechosonan a huy den un auto y Wactor a ser translada pa un hospital, unda a declar'e morto despues, polis a bisa. Dia 5 di augustus polis a puntra pa ayudo di e publico pa identifica e sospechosonan, publicando imagennan di nan y e auto den cual nan a huy.

Wactor a interpreta Brando Corbin den e novela "General Hospital" for di 2020 pa 2022. Tambe el a aparece den un variedad di pelicula y serie, incluyendo "Station 19", "NCIS" y "Westworld", como tambe den e video game "Call of Duty: Vanguard."

Ed Sheeran ta cumpra share den Ipswich prome cu nan regreso na Premier League

(AP)--Fanatico di Ipswich Ed Sheeran a cumpra un share chikito den e club prome cu e regresa na e Premier League.

Ipswich a bisa diahuebs cu e musico Britanico a adkiri 1.4 porciento di propietario, pero cu e lo ta un inversor pasivo y no parti di e directiva di directornan di e club. E club no a revela e balor di e trato.

Sheeran ta e apoyante mas famoso di e club y ta un patrocinado di T-shirt pa Ipswich desde 2021. Su status nobo como un doño minoria tambe a dun'e acceso na e caha ehecutivo na Portman Road Stadium, e club a bisa.

"Mi ta hopi emociona pa a busca un porcentahe chikito di e club di futbol di unda mi a crece," Sheeran a bisa den un declaracion. "E ta un soño di cualkier fanatico di futbol pa ta doño di e club cu nan ta apoya, y mi ta sinti gradici pa e oportunidad aki."

Ipswich lo regresa na e Premier League pa prome biaha desde 2022 y ta habri su temporada na cas contra Liverpool awe.

Bohama Aruba a entrega parti di trabao y e yabinan di Stadion Dakota

Prome cu fin di aña 2024, Compleho Deportivo GPT lo ta den un bachi completamente nobo

Recientemente, Minister di Enseñansa y Deporte Endy Croes a ricibi bishita oficial di director di Bohama Aruba Sr. Sander Leijenaar y Sr. Jouel Croes cu ta "toezichthouder" di Gobierno di Aruba. Den e ocasion aki, a reuni pa firma un "proces- verbaal van opleveren". Esaki ta nifica cu nan a firma un documento, unda ta indica cu nan ta cla cu e parti di nan trabou di renobacion na Compleho Deportivo Guillermo Prospero Trinidad na Dakota y a haci entrega di e yabi.

A renoba, entre otro e tribuna, bentana y dak. A construi un baño nobo y espacio pa F&B den e seccion di VIP. A verf e luga completamente y a instala coriente nobo. Sr. Croes a controla hunto cu e team di Bohama cu tur trabou ta haci. Unabes cu Gobierno di Aruba y Lotto pa Deporte a ricibi e "green light", a firma e documento, unda ta declara cu nan ta entrega e yabi mesora. Bohama como contratista principal a entrega su parti di trabou, cual a keda sumamente bunita. Esaki no ta nifica cu e proyecto ta termina como cu otro contratistanan ta trahando awo riba e atletiekbaan. E renobacion di atletiekbaan lo dura aproximadamente tres luna mas pa finalisa e trabou. Fuera di esaki, tin algun peticion mas cu a bin acerca di AVB y FIFA cu mester cumpli cune entre otro, renobacion di e camber di referee. Pa esaki lo haci acuerdo cu otro contratistanan pa finalisa e trabou di renobacion. Finalmente, Minister Endy Croes a indica cu prome cu aña 2024 finalisa, e stadion lo ta den un bachi completamente nobo.

Grandioso revancha: Snor vs Pariba Legends!

E conocido lider di e team durisimo di domino Team Snor, esta Nelson "Snor" Perez, ta bay celebra su hacimento di aña en grandi diasabra awor 17 di augustus n'e palacio di pega piedra completamente renoba, esta Domino Square Garden aya net n'e grens di Calabas cu Kudawecha! Si shonnan, en conexion cu su cumpleaños, e flamante Nelson "Snor" Perez a organisa un mini torneo entre e tres ekiponan cu e ta afilia na dje: Team Snor, di cua e ta e lider, y PLuma Gang y Pariba Legends, di cual e ta "consultant".

Diasabra awor, 17 di augustus, cuminsando pa 8:00 di anochi, lo tuma e gran final entre Team Snor y e legendarionan di pariba di brug, Pariba Legends! Domino Square Garden a caba di renoba, fura tur stoel, te hasta fura e potnan den baño, pa ricibi un y tur den e grandioso bataya aki! Ainda, Team Snor tin un "appeltje te schillen" cu Pariba Legends, cual ultimo a gana Team Snor aña pasa nip-nip, cabey-cabey, cu score di 21-20! Un berdadero sambombaso di wega!

E aña aki, Snor kiermen cu ta otro gay lo canta den e palacio di domino. Manera semper, entrada ta completamente gratis pa pueblo amante di "cutting edge" domino en general, y durante halftime e snacknan lo lora totalmente por nada. Bini un bini tur, bin celebra B-Day di Snor Perez kende a declara cu e anochi e lo pone "vuurwater" core bin abou cu forsa manera riu ta baha bin foi sero despues di yobida di horcan Ivan! Aki un ta wega, shonnan, aki ta bay t'un anochi di come huña! Yega un yega tur, diasabra awor 17 di augustus cuminsando pa 8'or di anochi, e clasico den domino entre Team Snor y Pariba Legends! Yegaaa!

Pronto deportistanan por haci uso di e vloer renoba di Centro Deportivo Libertador Betico Croes

Recientemente, Minister Endy Croes a bishita Centro Deportivo Libertador Betico Croes na Santa Cruz pa mira e avancenan di e proyecto di renobacion di e vloer. Pa hopi tempo no por a usa e sporthal pa evento deportivo. E container cu tur material a yega Aruba den luna di juli y e trabounan di renobacion a inicia.

Herculan, un compania Hulandes a traha e material y a contrata un otro compania cu ta experto den instalacion di sport vloer rond di mundo pa instala e vloer di Sporthal. Ta premira cu pa fin di luna di augustus e proyecto ta finalisa. "Nos ta papia di un inversion di 500 mil florin", Minister Endy Croes a indica. Hunto cu Aruba Sport Uni (ASU), kende ta maneha Centro Deportivo Libertador Betico Croes lo planea un apertura, unda cu Pueblo di Aruba y e deportistanan por aprecia e cancha nobo aki. Pronto volleyball, basketball, tennis, futbol di sala y tur deporte cu ta wordo practica "indoors" por continua bek den Centro Deportivo Libertador Betico Croes despues di hopi tempo.

Sr. Robert Polewski, kende ta instalado oficial di e compania Herculan a indica cu Herculan ta un compania mundialmente renombra den sport vloer. Ademas, Sr. Polewski tin e experticio y conocemento, ya cu el a instala vloer pa diferente sporthal rond di mundo.

Actualmente, e ta na Aruba, unda cu nan ta instalando e vloer ultramoderno di e marca Herculan MF 10 plus 2, cual ta un di e miho materialnan di mundo.

Autoridadnan federal ta anuncia fondo pa pusha ekipo di pesca sin cabuya pa proteha bayenanan

(AP) - Esfuersonan nobo pa converti algun tipo di pesca comercial na uso di ekipo sin cabuya cu ta mas safe pa e bayenanan poco comun lo ricibi sosten cu miyones di dollar den fondo, autoridadnan federal a informa.

Managernan di pesca federal ta promoviendo e us di ekipo

sin cabuya den e industria di pesca di lobster y cangreu pa brinda miho proteccion na e bayenanan di North Atlantic. E bayenanan ta menos di 360, y nan ta enfrentando menasa na su existencia for di pega den ekipo di pesca y choke cu barconan grandi.

E gobierno federal ta comprometiendo cu casi 10 miyon dollar pa salba e bayenanan aki, National Oceanic and Atmospheric Administration a bisa diamars. Casi 7 miyon di esaki lo keda inverti den sosten di desaroyo di ekipo sin cabuya pa medio di provee fondo na e miembronan di e industra aki pa evalua y provee feedback tocante e tecnologia, segun e agencia.

Pesca di lobster ta tipicamente haci cu trampa bao awa y ta conecta na e superficie via un linea vertical. Den metodonan di pesca sin cabuya, e pescadornan ta usa un sistema manera un saco inflabel cu ta trece e trampa back na superficie.

"E ta sumamente importante pa nos avansa nos accion colectivo y yuda e especie aki recupera, y e partnershipnan ki lo yuda e comunidad di ciencia y conservacion haci esey," Janet Coit, e administrador asistente di NOAA Fisheries a comenta.

Estudio ta conclui cu yobida tras e tragedia na India a ser empeora pa cambio di clima

(AP) - E yobidanan pisa cu a resulta den movemento di e tera y fayecimento di centenares na parti sur di India luna pasa a ser haci pio pa cambio di clima causa pa ser humano, un analisis rapido di cientificonan di clima a mira diamars.

E estudio di World Weather Attribution, un grupo di cientifico ken ta usa modelonan di clima estableci pa rapidamente determina si cambio di clima causa pa ser humano a hunga un rol den eventonan di tempo extremo rond di mundo, a haya cu e 15 centimeter di yobida cu a cay durante 24 ora entre juli 29 pa 30 tabata 10% mas intenso a causa di calentamento global. E grupo ta anticipa mas emision di gasnan cu ta calenta e planeta lo resulta den yobida cu cada biaha ta mas intenso y por causa e tipo di desasternan aki.

Casi 200 persona a fayece y rescatistanan te ainda ta buscando mas di 130 persona disparce na e estado Kerala, un di India su destinonan turistico mas popular. "E incidente cua sosode na Wayanad ta otro ehemplo catastrofico di cambio di clima den tempo real," Mariam Zachariah, un cientifico di clima na Imperial College of London y un di e autor di e estudio a bisa.

Luna pasa su yobida cu a causa esaki ta e tercer mas pisa na Kerala desde cu India su agencia di tempo a cuminsa tene record den 1901.

Ana pasa mas di 400 persona a fayece a causa di e yobida fuerte den Himachal Pradedsh. Varios estudio a haya cu India su yobidanan a bira hopi mas eratico como resultado di cambio di clima. "Te

ora cu mundo cambia na uso di energia renovabel, e yobidanan lo sigui bira mas intenso, cuasando mas incidente di tempo extremo y mas misera na India," Zachariah a comenta.

Meta ta descontinua herment pa rastrea informacion eroneo CrowdTangle

(AP) - Doño di Facebook y Instagram Meta Platforms a descontinua CrowdTangle, un herment usa ampliamente pa investgiadornan, organisacionnan vigilante y reporteronan pa monitor publicacionnan riba rednan social, notablemente pa track con mal informacion ta plama riba e compania su plataforma.

E descontinuacion, cual Meta a anuncia anteriormente e ana aki, a ricibi obhecion for rid investigadornan y organisacionnan. Den mei, decenas di grupo, incluyendo Center for Democracy and Technology, Digital Forensic Research Lab na Atlantic Council, Human Rights Watch y NYU su Center for Social Media & Politics, a manda un carta na e compania pidiendo pa e mantene e herment te cu por lo menos januari pa asina e ta disponibel durante e eleccion presidencial.

"E decision aki ta pone den peliger mecanismo esencial pre y post eleccion y ta kita balor for di Meta su esfuersonan di transparencia durante e periodo critico aki y na un tempo unda confiansa social y democracia digital ta alarmantemente fragil," e carta a bisa. CrowdTangle ta un "herment esencial den yuda investigadornan busca den e gran cantidad di informacion riba e plataforma y identifica contenido y mensanan daño," el a agrega.

Den maart, e fundacion Mozilla Foundation a manda Meta un carta similar pidiendo pa mantene herment, cual ta disponibel gratuitamente, funcionando te cu januari. E carta aki tambe a ser firma pa decenas di grupo y investigadornan academico individual.

"Pa ananan largo, CrowdTangle a representa un practica den industria pa e plataforma su transparencia. El a bira un salbabida pa compronde con mal informacion, mensahe di odio y strobamento pa e votador ta plama riba Facebook, cual ta kita balor di democracia y discordia civil," e carta a bisa.

Meta a lansa un alternativa pa CrowdTangle, yama Meta Content Library. Sinembargo acceso na esaki ta limita pa investigadornan academico y fundacionnan, cual ta exclui mayoria organisacion di noticia. Criticonan tambe a keha cu esaki no ta mesun util cu CrowdTangle, por lo menos no te ainda.

Chauffeur a bay dal tras di e auto su dilanti na Bernhardstraat

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente na Bernhardstraat, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu un chauffeur no a regula su velocidad y a bay dal tras di e auto su dilanti. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Chauffeur no a regula su velocidad ni mantene distancia y a bay dal tras di e auto su dilanti

Diaranson atardi a drenta informe di un accidente dilanti ex- House of Cheng's, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu e chauffeur di un Nissan March no a regula su velocidad ni a mantene distancia a bay dal tras di e auto su dilanti. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Polis a intermedia entre un problema pa auto di huur y daño riba dje

Diaranson atardi a drenta informe di un pelea cu hendenan cu machete na Ponton, mesora a dirigi patruya na e sitio.

E patruya pa casualidad tabata cerca y a intermedia den e asunto. Ta asina cu casi un siman pasa un persona a huur un Honda Fit na un persona pa 3 dia y despues di esey no a entrega e auto bek na e doño, pero e palabracion pa debolbe e auto no ta tabata "duidelijk" si e doño mes ta busk'e of e cliente mester debolbe. Mientras tanto e cliente a keda usa e auto pa move pariba/pabao cu esaki. E doño a topa e auto na Ponton y mesora a start un pleitamento y hasta a saca un machete riba nan. Pero ademas e doño a mira cu e auto tin un sla riba dje y kier a cobra 400 florin pa esey pero e cliente tabata tin unicamente 100 Florin. Despues di basta papiamento e doño a doblega y a acepta e 100 Florin y e asunto a caba entre nan. Durante e pleitamento polis a bin topa un pistol den e tas di e amigo di e cliente, polis a confisca esaki aunke e ta di hunga.

Pareha turista a accidenta riba E.J. "Watty" Vos blvd. pabao di Paperclip rotonde

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente cu hende herida pabao di rotonde Paperclip riba E.J. "Watty" Vos blvd., mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu un pareha turista riba un quadracer a haya nan mes ta brake rapidamente y pa no dal tras di otro a desvia bay dal den banda riba e blokinan y e quadracer a kenter den banda. E pareha turista a haya unicamente algun rasca di menos importancia y no tabata necesario pa ambulans presenta y a cancela esaki. E compania di tour a facilita un otro quad mesora asina e pareha por a sigui cu e tour.

S.U.V. a dal auto y sigui core na rotonde Las Americas

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente na rotonde Las Americas, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu un S.U.V. color burgundy biniendo for di Camacuri no a para pa duna preferencia na un Kia Picanto cu tabata riba e rotonde y a dal riba dje para algun seconde banda di Cas di Cultura pero despues a sigui core bay. Afortunadamente ningun hende a resulta herida. Polis a keda di bay mira e camara di seguridad di e rotonde pa asina localisa e chauffeur iresponsabel aki.

Accidente di cadena cu 3 auto envolvi na rotonde Cumana

Diabierna mainta a drenta informe di un accidente na e rotonde Cumana, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente di cadena entre 3 auto unda cu e Honda Life tabata bini cu velocidad halto y a bay dal tras di e Hyundai Getz manda esaki bay dal tras di e Toyota Corolla. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Adicto ambulante cu problema di salud mental a bolbe agredi persona cu ta yud'e!

Diabierna madruga a drenta informe di un caso di maltrato severo na Panamastraat, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu un persona cu tabata laga un adicto ambulante cu problema di salud mental keda na su cas pero awor no mas a bolbe agredi e habitante pero e adicto ambulante mes a bay for di e sitio. Na yegada di e ambulans nan a atende e victima y a transport'e pa hospital.

Polisnan ta percura pa e trafico ta sigur cu control tur caminda ki ora cu ta!

Diahuebs anochi nos colaborador a logra capta momento cu polis a para un auto pa un control riba e caminda pa Savaneta, polis a atende cu e chauffeur pa e motibo cu a par'e.

Esaki ta un bon momento pa revisa e documentonan di bo auto y wak si tur cos ta na ordo cu bo auto pa asina bo evita un boet y preveni accidente sosode.

Accidente hit & run na Bakval capta riba camara di seguridad

Recientemente a sosode un accidente na Bakval unda un auto a bay pasa otro net ora cu e tabata birando y a dal riba e pick-up.

Sinembargo asina mes e chauffeur a sigui core bay. Un camara di seguridad di un cas den cercania a logra capta esaki. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Oficialnan di e brigada motorisa ta confiscando tur e brommernan cu no ta na ordo y ta detene esnan cu ta purba core pa polis

Ultimamente por a nota cu e brigada motorisa ta hopi ocupa cu un accion di control confiscando brommernan cu no ta ordo.

Diaranson anochi a confisca caba un brommer cu no tabata tin papelnan na ordo y a detene e motociclista cu no kier a para pero na final a logra gar'e toch. Diahuebs anochi laat a sosode mesun cos ora a persigui un brommer cu no kier a para pero na final a logra gar'e y deten'e na Cayenastraat ademas di a confisca e brommer cu no tabata na ordo.

Trekkingslijst van de Landsloterij

10de trekking — **16 augustus 2024**

EEN HEDEN

2 150

TIEN TALLEN

11 150
43 150
48 125
48 100
49 150
76 150
87 150
89 150
94 150

HONDERD TALLEN

106 150
111 150
148 125
148 100
155 150
156 150
176 150
184 150
211 150
240 150
242 150
248 200
248 100
277 150
292 150
303 150
308 150
311 150
348 125
348 100
361 500
394 150
409 150
411 150
411 150
448 125
448 100
474 150
480 150
511 150
548 125
548 100
576 150
577 150
600 150
609 150
611 250
631 150
648 125
648 100
711 150
730 150
748 125
748 250
757 150
783 150
799 150
811 150
825 150
848 125
848 100
864 150
883 150
911 150
927 150
948 125
948 100
961 150

EEN DUIZEND

1011 150
1011 150
1019 150
1033 150
1045 150
1048 125
1048 100
1061 150
1087 150
1106 150
1111 150
1118 150
1148 125
1148 100
1153 150
1159 150
1179 150
1211 150
1248 200
1248 100
1311 150
1348 125
1348 100
1361 150
1388 1000
1411 150
1427 150
1432 150
1445 150
1448 125
1448 100
1492 150
1511 150
1548 125
1548 100
1611 500
1617 150
1648 125
1648 100
1658 150
1711 150
1725 150
1748 125
1748 150
1755 150
1762 500
1807 150
1810 150
1811 150
1839 150
1848 125
1848 100
1862 150
1891 150
1898 150
1911 150
1912 150
1914 150
1948 125
1948 100
1949 150
1959 150

TWEE DUIZEND

2004 150
2011 150
2013 150
2041 150
2048 125
2048 100
2069 150
2098 150
2111 150
2135 150
2137 150
2148 125
2148 100
2157 150
2178 150
2194 150
2211 150
2248 200
2248 100
2271 150
2280 150
2286 150
2311 150
2348 125
2348 100
2348 150
2411 150
2448 125
2448 100
2466 1000
2477 150
2490 150
2494 150
2511 150
2511 150
2535 150
2548 125
2548 100
2549 150
2564 150
2589 150
2604 150
2611 250
2620 150
2648 125
2648 100
2649 150
2658 150
2711 150
2748 125
2748 150
2811 150
2815 150
2834 150
2841 150
2848 125
2848 100
2911 150
2913 150
2939 150
2943 150
2948 125
2948 100
2958 150
2964 150

DRIE DUIZEND

3007 150
3011 150
3048 125
3048 100
3067 150
3072 150
3079 150
3095 150
3111 150
3148 125
3148 100
3186 150
3208 150
3211 150
3239 150
3248 200
3248 100
3257 150
3270 150
3285 500
3289 150
3311 150
3348 125
3348 100
3362 150
3395 150
3404 150
3411 150
3414 150
3431 150
3448 125
3448 100
3504 150
3507 150
3511 150
3530 150
3548 125
3548 100
3611 250
3648 125
3648 100
3653 150
3676 150
3687 150
3711 150
3723 150
3748 125
3748 150
3749 150
3757 150
3774 150
3811 150
3816 150
3821 150
3848 125
3848 100
3860 150
3871 150
3885 150
3894 150
3901 150
3911 150
3944 150
3948 125
3948 100
3955 150
3977 150
3990 150

VIER DUIZEND

4011 150
4024 150
4029 150
4048 125
4048 100
4106 150
4111 150
4130 150
4148 125
4148 100
4151 150
4165 150
4182 150
4205 150
4211 150
4216 150
4229 150
4246 150
4248 200
4248 100
4265 150
4291 150
4311 150
4340 150
4348 125
4348 100
4350 150
4411 150
4448 125
4448 100
4504 150
4511 150
4521 150
4548 125
4548 100
4594 150
4611 250
4641 150
4648 125
4648 100
4650 150
4711 150
4720 150
4732 150
4748 125
4748 150
4779 150
4811 150
4837 150
4847 150
4848 125
4848 100
4875 150
4876 150
4887 500
4900 150
4909 150
4911 150
4923 150
4934 150
4939 150
4948 125
4948 100
4999 150

VIJF DUIZEND

5007 150
5008 150
5011 150
5048 125
5048 100
5058 150
5064 150
5100 150
5111 150
5112 150
5130 150
5148 125
5148 100
5173 150
5187 150
5193 150
5195 150
5202 150
5211 150
5237 150
5248 200
5248 100
5267 150
5311 150
5312 150
5348 125
5348 100
5387 150
5411 150
5448 125
5448 100
5495 150
5511 150
5537 150
5548 125
5548 100
5550 150
5568 150
5608 150
5611 250
5648 125
5648 100
5711 150
5736 150
5748 125
5748 150
5768 150
5773 150
5780 150
5798 150
5807 150
5811 150
5813 150
5822 150
5846 150
5848 125
5848 100
5911 150
5930 150
5948 125
5948 100
5983 150

ZES DUIZEND

6003 150
6011 150
6017 150
6018 150
6023 150
6039 150
6044 150
6048 125
6048 100
6057 150
6076 150
6099 150
6111 150
6137 150
6143 150
6148 125
6148 100
6155 150
6199 150
6211 150
6248 200
6248 100
6270 150
6299 150
6311 150
6317 150
6322 150
6339 150
6348 125
6348 100
6356 150
6391 150
6411 150
6436 1000
6448 125
6448 100
6465 150
6479 150
6511 150
6512 150
6514 150
6548 125
6548 100
6555 150
6559 150
6582 150
6611 250
6624 150
6644 150
6648 125
6648 100
6652 150
6668 150
6698 150
6705 150
6711 150
6719 150
6748 125
6748 150
6793 150
6805 150
6811 150
6825 150
6848 125
6848 100
6855 150
6911 150
6938 150
6948 125
6948 100
6979 150

ZEVEN DUIZEND

7011 150
7048 125
7048 100
7057 150
7071 150
7079 150
7091 150
7092 150
7111 150
7112 150
7120 150
7140 150
7148 125
7148 100
7165 150
7196 150
7211 150
7248 200
7248 100
7271 150
7296 150
7311 150
7314 150
7332 150
7346 150
7347 150
7348 125
7348 100
7377 150
7379 150
7391 150
7411 150
7427 150
7442 150
7448 125
7448 100
7450 150
7452 150
7465 150
7511 150
7548 125
7548 100
7563 150
7568 150
7602 150
7611 250
7611 150
7648 125
7648 100
7682 150
7693 150
7711 150
7748 125
7748 150
7752 150
7756 150
7811 150
7823 150
7830 150
7831 150
7838 150
7848 125
7848 100
7907 150
7909 150
7911 150
7948 125
7948 100
7974 150
7985 150

ACHT DUIZEND

8011 150
8017 150
8038 150
8048 125
8048 100
8104 150
8106 150
8111 150
8115 150
8120 150
8128 150
8133 150
8145 150
8148 125
8148 100
8183 150
8191 150
8211 150
8226 150
8232 150
8248 200
8248 100
8311 150
8327 150
8348 125
8348 100
8389 150
8411 150
8434 150
8448 125
8448 100
8458 150
8463 150
8470 150
8511 150
8534 150
8544 150
8548 125
8548 100
8558 150
8586 150
8589 150
8607 150
8609 150
8611 250
8615 150
8632 150
8647 150
8648 125
8648 100
8683 150
8687 150
8711 150
8748 125
8748 150
8759 150
8808 150
8811 150
8811 150
8848 125
8848 100
8873 150
8879 150
8885 150
8899 150
8911 150
8927 150
8933 150
8948 125
8948 100
8948 150

NEGEN DUIZEND

9011 150
9028 150
9045 150
9048 125
9048 100
9050 150
9055 150
9083 150
9092 150
9111 150
9131 150
9148 125
9148 100
9166 150
9185 150
9190 150
9211 150
9212 150
9240 375
9241 375
9242 375
9243 375
9244 375
9245 375
9246 375

****
2DE PRIJS
****

9247 1500
9248 40000
9248 100
9249 1500

****

9260 150
9272 150
9306 150
9311 150
9348 125
9348 100
9361 150
9390 150
9404 150
9411 150
9448 125
9448 100
9456 150
9473 150
9511 150
9548 125
9548 100
9592 150
9611 250
9648 125
9648 100
9658 150
9710 150
9711 150
9724 150
9738 150
9748 125
9748 150
9766 150
9774 150
9777 150
9788 150
9793 150
9811 150
9824 150
9848 125
9848 100
9881 150
9900 150
9901 150
9911 150
9946 150
9948 125
9948 100
9952 150
9986 150
9994 150

TIEN DUIZEND

10011 150
10025 150
10037 150
10048 125
10048 100
10084 150
10111 150
10148 125
10148 100
10184 150
10211 150
10219 150
10228 150
10241 150
10248 200
10248 100
10259 150
10261 150
10311 150
10321 150
10348 125
10348 100
10348 150
10356 150
10374 150
10383 150
10411 150
10421 150
10448 125
10448 100
10511 150
10517 150
10521 150
10547 150
10548 125
10548 100
10574 150
10575 150
10611 250
10623 150
10647 150
10648 125
10648 100
10661 150
10673 150
10675 150
10683 150
10692 150
10704 150
10711 150
10715 150
10718 150
10719 150
10731 150
10740 250
10741 250
10742 250
10743 250
10744 250
10745 250
10746 250

****
3DE PRIJS
****

10747 1000
10748 125
10748 20000
10749 1000

****

10811 150
10848 125
10848 100
10884 150
10911 150
10928 150
10948 125
10948 100
10962 150
10970 150
10973 150
10974 150

ELF DUIZEND

11007 150
11011 150
11048 125
11048 100
11052 150
11110 150
11111 150
11131 150
11148 125
11148 100
11211 150
11217 150
11224 150
11248 200
11248 100
11276 150
11311 150
11330 150
11339 150
11348 125
11348 100
11356 150
11369 150
11405 150
11409 150
11411 150
11448 125
11448 100
11495 150
11511 150
11513 150
11548 125
11548 100
11548 150
11562 150

****
1STE PRIJS
****

11610 2000
11611 200000
11612 2000

****

11613 500
11614 500
11615 500
11616 500
11617 500
11618 500
11619 500
11633 150
11634 150
11648 125
11648 100
11660 150
11666 150
11692 150
11711 150
11711 150
11725 150
11743 150
11748 125
11748 150
11797 150
11811 150
11848 125
11848 100
11850 150
11867 150
11868 150
11878 150
11884 150
11886 150
11911 150
11912 150
11948 125
11948 100
11998 150

TWAALF DUIZEND

12011 150
12048 125
12048 100
12060 150
12063 150
12095 150
12111 150
12122 150
12148 125
12148 100
12167 150
12211 150
12211 150
12230 150
12248 200
12248 100
12294 150
12311 150
12348 125
12348 100
12381 150
12411 150
12440 150
12448 125
12448 100
12472 150
12511 150
12517 150
12526 150
12548 125
12548 100
12557 150
12560 150
12571 150
12592 150
12594 150
12611 250
12632 150
12635 150
12637 150
12648 125
12648 100
12674 150
12675 150
12710 150
12711 150
12748 125
12748 150
12787 150
12810 150
12811 150
12823 150
12828 150
12829 150
12848 125
12848 100
12861 150
12911 150
12948 125
12948 100

DERTIEN DUIZEND

13011 150
13041 150
13044 150
13048 125
13048 100
13081 150
13102 150
13110 150
13111 150
13129 150
13148 125
13148 100
13161 150
13211 150
13222 150
13223 150
13236 150
13248 200
13248 100
13263 150
13282 150
13285 150
13311 150
13319 150
13324 150
13348 125
13348 100
13348 150
13367 150
13378 150
13381 150
13389 150
13411 150
13437 150
13448 125
13448 100
13468 150
13481 150
13511 150
13526 150
13548 125
13548 100
13609 150
13611 250
13648 125
13648 100
13711 150
13712 150
13748 125
13748 150
13748 150
13811 150
13848 125
13848 100
13911 150
13946 1000
13948 125
13948 100
13956 150
13988 150

VEERTIEN DUIZEND

14007 150
14011 150
14016 150
14018 150
14048 125
14048 100
14111 150
14148 125
14148 100
14165 150
14211 150
14238 150
14245 150
14248 200
14248 100
14254 150
14281 150
14301 150
14311 150
14348 125
14348 100
14404 150
14411 150
14436 150
14448 125
14448 100
14490 150
14500 150
14511 150
14514 150
14521 150
14548 125
14548 100
14554 150
14568 150
14611 250
14611 150
14629 150
14648 125
14648 100
14666 150
14701 150
14711 150
14732 150
14739 150
14748 125
14748 150
14811 150
14848 125
14848 100
14859 150
14862 150
14900 150
14911 150
14948 125
14948 100
14948 150
14953 150
14979 150

VIJFTIEN DUIZEND

15011 150
15029 150
15045 150
15048 125
15048 100
15080 150
15085 150
15088 150
15111 150
15148 125
15148 100
15188 150
15211 150
15228 150
15235 150
15248 200
15248 100
15299 150
15311 150
15311 150
15348 125
15348 100
15353 150
15396 150
15397 150
15409 150
15411 150
15416 150
15418 150
15419 150
15433 150
15440 150
15448 125
15448 100
15455 150
15497 150
15511 150
15548 125
15548 100
15552 150
15577 150
15579 150
15611 250
15648 125
15648 100
15649 150
15696 150
15711 150
15715 150
15748 125
15748 150
15749 150
15811 150
15817 150
15823 150
15824 150
15848 125
15848 100
15848 150
15856 150
15870 150
15911 150
15915 150
15919 150
15930 150
15943 150
15948 125
15948 100

ZESTIEN DUIZEND

16011 150
16036 150
16043 150
16048 125
16048 100
16091 150
16111 150
16148 125
16148 100
16149 150
16151 150
16155 150
16165 150
16170 150
16211 150
16217 150
16235 150
16238 150
16248 200
16248 100
16277 150
16311 150
16348 125
16348 100
16363 150
16391 150
16410 150
16411 150
16448 125
16448 100
16463 150
16482 150
16488 150
16511 150
16525 150
16548 125
16548 100
16587 500
16611 250
16623 150
16627 150
16633 150
16642 150
16648 125
16648 100
16707 150
16711 150
16713 150
16748 125
16748 150
16796 150
16811 150
16815 150
16843 150
16848 125
16848 100
16853 150
16868 150
16876 150
16901 150
16911 150
16935 150
16948 125
16948 100
16978 150
16988 150

ZEVENTIEN DUIZEND

17002 150
17011 150
17019 150
17026 150
17048 125
17048 100
17056 150
17080 150
17083 150
17098 150
17111 150
17148 125
17148 100
17162 150
17165 150
17187 150
17208 150
17209 150
17210 150
17211 150
17214 150
17227 150
17248 200
17248 100
17273 150
17311 150
17348 125
17348 100
17378 150
17402 150
17411 150
17446 150
17447 150
17448 125
17448 100
17468 150
17485 150
17490 150
17511 150
17537 150
17548 125
17548 100
17573 150
17591 150
17597 150
17598 150
17611 250
17648 125
17648 100
17681 150
17685 150
17690 150
17711 150
17727 150
17748 125
17748 150
17760 150
17775 150
17784 150
17800 150
17811 150
17818 150
17836 150
17848 125
17848 100
17894 150
17911 150
17913 150
17916 150
17923 150
17924 150
17948 125
17948 100
17990 150
17991 150

ACHTTIEN DUIZEND

18011 150
18018 150
18022 150
18048 125
18048 100
18087 150
18111 150
18123 150
18131 150
18148 125
18148 100
18169 150
18179 150
18204 150
18211 150
18234 150
18238 150
18244 150
18248 200
18248 100
18265 150
18285 150
18311 150
18311 150
18320 150
18328 150
18348 125
18348 100
18360 150
18391 150
18411 150
18448 125
18448 100
18501 150
18511 150
18522 150
18548 125
18548 100
18554 150
18570 150
18611 250
18618 150
18648 125
18648 100
18657 150
18668 150
18711 150
18745 150
18748 125
18748 150
18750 150
18767 150
18776 150
18793 150
18811 150
18838 150
18840 150
18848 125
18848 100
18862 150
18910 150
18911 150
18948 125
18948 100
18954 150
18962 150

NEGENTIEN DUIZEND

19007 150
19008 150
19011 150
19045 150
19048 125
19048 100
19084 150
19104 150
19109 150
19111 150
19132 150
19148 125
19148 100
19211 150
19231 150
19243 150
19248 375
19248 100
19281 150
19311 150
19348 125
19348 100
19380 150
19402 150
19411 150
19448 125
19448 100
19459 150
19511 150
19548 125
19548 100
19588 150
19590 150
19611 250
19613 150
19648 125
19648 100
19661 150
19662 150
19711 150
19745 150
19748 125
19748 150
19756 150
19765 150
19807 150
19811 150
19848 125
19848 100
19881 150
19902 150
19911 150
19912 150
19921 150
19948 125
19948 100

TWINTIG DUIZEND

20008 150
20011 150
20022 150
20023 150
20048 125
20048 100
20053 150
20063 150
20084 150
20095 150
20111 150
20122 150
20124 150
20143 150
20148 125
20148 100
20188 150
20211 150
20233 150
20248 200
20248 100
20311 150
20329 150
20348 125
20348 100
20357 150
20369 150
20372 150
20386 1000
20391 150
20411 150
20428 150
20448 125
20448 100
20509 150
20511 150
20514 150
20515 150
20541 150
20548 125
20548 100
20567 150
20570 150
20592 150
20611 250
20616 150
20633 150
20648 125
20648 100
20653 150
20670 150
20704 150
20711 150
20748 125
20748 250
20753 150
20810 150
20811 150
20831 150
20848 125
20848 100
20874 150
20898 150
20903 150
20911 150
20915 150
20920 150
20930 150
20937 150
20948 125
20948 100
20993 150

EEN EN TWINTIG DUIZEND

21001 150
21011 150
21011 150
21028 150
21029 150
21034 150
21042 150
21048 125
21048 100
21063 150
21067 150
21092 150
21103 150
21111 150
21148 125
21148 100
21162 150
21190 150
21211 150
21248 200
21248 100
21311 150
21317 150
21342 150
21348 125
21348 100
21366 150
21388 150
21411 150
21424 150
21441 150
21448 125
21448 100
21511 150
21517 150
21525 150
21548 125
21548 100
21563 150
21568 150
21611 500
21623 150
21629 150
21630 150
21648 125
21648 100
21678 150
21689 150
21703 150
21711 150
21714 150
21719 150
21744 150
21748 125
21748 150
21769 150
21774 150
21783 150
21811 150
21846 150
21848 125
21848 100
21853 150
21899 150
21903 150
21911 150
21924 150
21948 125
21948 100

TWEE EN TWINTIG DUIZEND

22005 150
22010 150
22011 150
22048 125
22048 100
22050 150
22111 150
22118 150
22135 150
22148 125
22148 100
22150 150
22153 150
22211 150
22212 150
22219 150
22248 200
22248 100
22267 150
22307 150
22311 150
22331 150
22346 150
22347 150
22348 125
22348 100
22351 150
22404 150
22411 150
22413 150
22414 150
22417 150
22438 150
22448 125
22448 100
22511 150
22512 150
22518 150
22531 150
22548 125
22548 100
22582 150
22589 150
22606 150
22611 250
22634 150
22640 150
22641 150
22648 125
22648 100
22655 150
22710 150
22711 150
22712 150
22748 125
22748 150
22811 150
22832 150
22848 125
22848 100
22853 150
22878 150
22889 150
22899 150
22911 150
22920 150
22922 150
22948 125
22948 100
22958 150
22978 150
22980 150

DRIE EN TWINTIG DUIZEND

23011 150
23037 150
23048 125
23048 100
23058 150
23107 150
23111 150
23122 150
23148 125
23148 100
23177 150
23211 150
23226 150
23237 150
23248 200
23248 100
23267 150
23271 150
23289 150
23311 150
23335 150
23348 125
23348 100
23348 150
23349 150
23364 150
23387 150
23394 150
23405 150
23411 150
23440 150
23448 125
23448 100
23476 150
23484 150
23511 150
23539 150
23548 125
23548 100
23566 150
23611 250
23648 125
23648 100
23671 150
23705 150
23711 150
23715 150
23716 150
23735 150
23748 125
23748 150
23751 1000
23754 150
23782 150
23788 150
23790 150
23811 150
23832 500
23844 150
23848 125
23848 100
23850 150
23870 150
23906 150
23911 150
23919 150
23948 125
23948 100
23949 150
23972 150
23999 150

VIER EN TWINTIG DUIZEND

24011 150
24034 150
24036 150
24048 125
24048 100
24058 150
24062 150
24066 150
24079 150
24111 150
24115 150
24116 150
24143 150
24148 125
24148 100
24152 150
24202 150
24208 150
24211 150
24248 200
24248 100
24271 150
24311 150
24348 125
24348 100
24357 150
24385 150
24388 150
24410 150
24411 150
24444 150
24448 125
24448 100
24451 150
24468 150
24502 150
24511 150
24519 150
24548 125
24548 100
24561 150
24574 150
24585 150
24611 250
24648 125
24648 100
24652 150
24685 150
24711 150
24748 125
24748 150
24760 150
24777 150
24782 150
24787 150
24789 150
24803 150
24811 150
24822 150
24848 125
24848 100
24887 150
24892 150
24910 150
24911 150
24948 125
24948 100
24950 150
24955 150

VIJF EN TWINTIG DUIZEND

25002 150
25011 150
25020 150
25048 125
25048 100
25101 150
25109 150
25111 150
25119 150
25140 150
25148 125
25148 100
25155 150
25160 150
25211 150
25211 150
25248 200
25248 100
25256 150
25258 150
25299 150
25303 150
25311 150
25317 150
25348 125
25348 100
25411 150
25443 150
25447 150
25448 125
25448 100
25500 150
25511 150
25548 125
25548 100
25560 150
25611 250
25648 125
25648 100
25653 150
25678 150
25711 150
25722 150
25728 150
25733 150
25741 150
25748 125
25748 150
25770 150
25811 150
25831 150
25848 125
25848 100
25858 150
25865 150
25876 150
25911 150
25946 150
25948 125
25948 100
25948 150
25951 150

ZES EN TWINTIG DUIZEND

26008 150
26011 150
26030 150
26034 150
26039 150
26048 125
26048 100
26058 150
26085 150
26111 150
26118 150
26130 150
26148 125
26148 100
26160 150
26172 150
26175 150
26178 150
26211 150
26233 150
26248 200
26248 100
26252 150
26291 150
26311 150
26348 125
26348 100
26390 150
26396 150
26408 150
26411 150
26442 150
26444 150
26446 150
26448 125
26448 100
26511 150
26524 150
26540 150
26548 125
26548 100
26611 250
26632 1000
26648 125
26648 100
26649 150
26678 150
26684 150
26711 150
26715 150
26736 150
26741 150
26744 150
26748 125
26748 150
26803 150
26811 150
26812 150
26820 150
26848 125
26848 100
26849 150
26911 150
26948 125
26948 100
26976 150

ZEVEN EN TWINTIG DUIZEND

27011 150
27031 150
27048 125
27048 100
27105 150
27111 150
27148 125
27148 100
27182 150
27211 150
27246 150
27248 200
27248 100
27248 150
27249 150
27258 150
27262 150
27283 150
27291 150
27295 150
27301 150
27308 150
27311 150
27311 150
27312 150
27316 150
27319 150
27348 125
27348 100
27365 150
27411 150
27433 150
27436 150
27448 125
27448 100
27461 150
27511 150
27522 150
27548 125
27548 100
27549 150
27563 150
27564 150
27596 150
27611 250
27647 150
27648 125
27648 100
27669 150
27682 150
27706 150
27711 150
27715 150
27736 150
27748 125
27748 150
27756 150
27769 150
27784 150
27786 150
27811 150
27830 150
27831 150
27836 150
27848 125
27848 100
27871 500
27876 150
27880 150
27886 150
27911 150
27948 125
27948 100
27961 150
27976 150

ACHT EN TWINTIG DUIZEND

28005 150
28011 150
28015 150
28026 150
28048 125
28048 100
28088 150
28111 150
28148 125
28148 100
28197 150
28200 150
28211 150
28228 150
28248 200
28248 100
28259 150
28281 150
28311 150
28316 150
28326 150
28348 125
28348 100
28383 150
28396 150
28410 150
28411 150
28427 150
28430 150
28431 150
28437 150
28443 150
28448 125
28448 100
28458 150
28474 150
28477 150
28486 150
28505 150
28511 150
28547 150
28548 125
28548 100
28554 150
28611 250
28627 150
28648 125
28648 100
28649 150
28670 150
28684 150
28685 150
28711 150
28748 125
28748 150
28756 150
28761 150
28769 150
28779 150
28811 150
28837 150
28848 125
28848 100
28874 150
28911 150
28948 125
28948 100
28991 150

NEGEN EN TWINTIG DUIZEND

29001 150
29011 150
29048 125
29048 100
29053 150
29101 150
29106 150
29111 150
29121 150
29126 150
29137 150
29148 125
29148 100
29167 150
29201 150
29210 150
29211 150
29248 375
29248 100
29311 150
29317 150
29348 125
29348 100
29411 150
29412 150
29429 150
29448 125
29448 100
29451 150
29461 150
29472 150
29511 150
29527 150
29545 150
29548 125
29548 100
29599 150
29611 250
29648 125
29648 100
29663 150
29684 150
29709 150
29711 150
29737 150
29748 125
29748 150
29785 150
29799 150
29811 150
29848 125
29848 100
29873 150
29902 150
29911 150
29939 150
29948 125
29948 100
29951 150
29965 150
29994 150

DERTIG DUIZEND

30011 150
30048 125
30048 100
30048 150
30087 150
30111 150
30130 150
30148 125
30148 100
30152 150
30161 150
30196 150
30211 150
30215 150
30218 150
30220 150
30244 150
30248 200
30248 100
30311 150
30348 125
30348 100
30364 150
30369 150
30411 150
30413 150
30448 125
30448 100
30461 150
30473 150
30511 150
30526 500
30528 150
30531 150
30536 150
30548 125
30548 100
30589 150
30611 250
30620 150
30640 150
30648 125
30648 100
30654 150
30711 150
30748 125
30748 250
30786 150
30811 150
30811 150
30828 150
30848 125
30848 100
30911 150
30928 150
30948 125
30948 100
30949 150
30965 150
30975 150

EEN EN DERTIG DUIZEND

31004 150
31011 150
31036 150
31048 125
31048 100
31059 150
31099 150
31111 150
31129 150
31148 125
31148 100
31179 150
31209 150
31211 150
31222 150
31225 1000
31248 200
31248 100
31259 150
31262 150
31265 150
31292 150
31311 150
31348 125
31348 100
31411 150
31415 150
31443 150
31448 125
31448 100
31474 150
31511 150
31548 125
31548 100
31549 150
31599 150
31611 500
31623 150
31648 125
31648 100
31664 150
31708 150
31711 150
31718 150
31748 125
31748 150
31759 150
31811 150
31835 150
31848 125
31848 100
31911 150
31924 150
31946 150
31948 125
31948 100
31992 150

TWEE EN DERTIG DUIZEND

32011 150
32017 150
32048 125
32048 100
32052 150
32067 150
32074 150
32078 150
32099 150
32111 150
32114 150
32134 150
32138 150
32146 150
32148 125
32148 100
32156 150
32172 150
32187 150
32211 150
32225 150
32248 200
32248 100
32288 150
32311 150
32344 150
32346 150
32348 125
32348 100
32352 150
32377 150
32379 150
32387 150
32403 150
32411 150
32448 125
32448 100
32453 150
32455 150
32468 150
32511 150
32525 150
32532 150
32533 150
32548 125
32548 100
32549 150
32589 150
32603 150
32610 150
32611 250
32611 1000
32635 150
32648 125
32648 100
32652 150
32686 150
32711 150
32748 125
32748 150
32790 150
32802 150
32811 150
32821 150
32824 150
32842 150
32848 125
32848 100
32861 150
32891 150
32911 150
32948 125
32948 100

DRIE EN DERTIG DUIZEND

33011 150
33019 500
33035 150
33048 125
33048 100
33072 150
33073 150
33099 150
33107 150
33111 150
33122 150
33131 150
33148 125
33148 100
33153 150
33158 150
33196 150
33200 150
33211 150
33248 200
33248 100
33311 150
33321 150
33322 150
33345 150
33348 125
33348 100
33396 150
33411 150
33441 150
33448 125
33448 100
33456 150
33474 150
33511 150
33516 150
33528 150
33546 150
33548 125
33548 100
33611 250
33648 125
33648 100
33669 150
33711 150
33748 125
33748 150
33748 150
33811 150
33848 125
33848 100
33906 150
33910 150
33911 150
33927 150
33934 150
33948 125
33948 100
33952 150
33983 150
33986 150

VIER EN DERTIG DUIZEND

34011 150
34048 125
34048 100
34054 150
34088 150
34103 150
34111 150
34148 125
34148 100
34166 150
34167 150
34195 150
34211 150
34236 150
34248 200
34248 100
34285 150
34305 150
34311 150
34311 150
34348 125
34348 100
34401 150
34411 150
34423 150
34427 150
34448 125
34448 100
34449 150
34454 150
34466 150
34511 150
34540 150
34544 150
34548 125
34548 100
34572 150
34599 150
34611 250
34616 150
34618 150
34626 150
34648 125
34648 100
34684 150
34696 150
34711 150
34718 150
34748 125
34748 150
34767 150
34772 150
34777 150
34805 1000
34811 150
34828 150
34848 125
34848 100
34849 150
34855 150
34860 500
34911 150
34948 125
34948 100
34960 150
34975 150
34981 150
34986 150
34991 150

10de trekking op 16 augustus 2024
Waarvan proces-verbaal was opgemaakt en ondertekend door U. Pauletta namens de Directeur van de Gaming Control Board, de getuigen en de directeur van de Landsloterij.

Landsloterij

drs. A.P.V Guillermo

Getuigen:
J. Rumai
C. Bregita

www.landsloterij.org

LANDSLOTERIJ AT'ABO SA!

1ste Prijs	
11610	2,000
11611	**200,000**
11612	2,000

2de Prijs	
9247	1,500
9248	**40,000**
9249	1,500

3de Prijs	
10747	1,000
10748	**20,000**
10749	1,000

Alle prijzen zijn in Antilliaanse guldens.

UREN VAN UITBETALING:
CURAÇAO : 8.00 - 15.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: 462-4088

ARUBA
Oranjestad : 8.00 - 12.00 en 13.30 - 16.30
Tel: (002975) 824784
San Nicolas : 8.30 - 16.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: (002975) 845200

BONAIRE : Maandag tot en met vrijdag
8 tot 11 uur voormiddag
1 tot 3 uur namiddag
Tel: (0717) 7047

ST. MAARTEN: 7.15 - 12.30
Tel: 0017215424536

SABA: s.v.p. bellen
Tel. 0017215228528

ST. EUSTATIUS : 0318-3368, 0318-3088, 0318-4051

LANDSLOTERIJ AT'ABO SA!

Cu bista riba tecnologia pa e futuro di e organisacion

Cuerpo Policial Aruba ta celebra 38 aniversario

16 augustus 2024 Cuerpo Policial Aruba a celebra su 38 aniversario. Awe nos a celebra e gran dia aki cu un Santo Sacrificio di misa na Iglesia Alianza Evangelica na Oranjestad. Den presencia di Minister di Husticia y Asuntonan Social Sr. Rocco Tjon, Presidente di Parlamento Sr. Edgar Vrolijk, Procurador General Amalin Flanegin, Hefe di Koninklijke Marechaussee, Hefe di Mariniers Kazerne Savaneta, altocomisario di polis drs. Ramon Arnhem, Staff, personal administrativo, agentenan policial conhuntamente cu nos pensionadonan a celebra e dia importante aki.

Alabes tabata tin parlamentario mr. Molina, Tromp y Kamperveen conhuntamente cu Sindicato di Polis Corsou y Sindicato di douane di Aruba cu tambe a atende e santo sacrificio.

Den union so nos por a yega 38 aniversario. Trahando hunto cu otro y cu nos partnersnan nos ta mira cu nos a crece den profesionalismo y nos lo sigui padilanti. Tabata altocomisario di Polis durante su speech

Despues di e santo sacrificio tabata tin un koffiemorgen pa asina por a pasa un tempo ameno cu otro y recorda e bon momentonan pero tambe e momentonan dificil cu KPA a pasa aden.
Awendia nos por conta cu mas o menos 530 polis y personal administrativo trahando incansablemente pa brinda seguridad na nos pueblo. Ta trata aki di hende homber y muhernan balente trahando den 4 districto, cu ta warda di Polis situa na Oranjestad, Noord, San Nicolas y Santa Cruz.

Durante aña nos por conta cu diferente unidadnan special cu ta forma parti di nos organisacion manera: Unidad Motorisa, Unidad Canino, Team di Aresto, Mobiele Eenheid, Duik Team, Kust Surveillance, Helicopter Unit, Surveillance, Team Narcotica, Unit Georganiseerde Criminaliteit, Flex Team, Radarkamer y sin lubida e departamentonan conoci di recherche cu ta bon entrena y capacita pa investiga y soluciona casonan mas complica.

Durante aña Cuerpo Policial Aruba su nomber ta wordo reconoci cu hopi respet internacionalmente entre otro manera DEA, FBI, RCMP, Force Protection Agency, ACCP y IACP. Tambe trahando den cooperacion estrecho cu Cuerpo di Polis di Reino Hulandes manera, Korps Politie Rotterdam, Rijmond, KLPD, RST, Korps Poltie Curacao, Korps Politie Caribisch Nederland, Korps Politie Sint Maarten y mucho mas.

Comunidad por ta orguyoso di su Cuerpo Policial Aruba cu su 38 aña di crecemento y lo sigui crece cu bista rib'a futuro. Pabien na cada un colega policial, staff y personal administrativo cu ta haci nan trabou cu dedicacion, tempo y pasion pa brinda lo mihor pa pais Aruba. Sin lubida danki na cada famia pa nan aprecio, comprension y sosten na cada polis cu ta sirbi Pais Aruba.

Resultado Sorteo
Augustus 16

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
0094	0754	0920	4296
6375	9644	SUPER5	7854
2817	5360	-	8716

MERDIA

CATOCHI	Sorteo # 4359
	4555
	2968
	8406
MULTI-X	X2
BIG 4	Sorteo # 4359
	5807
MULTI-X	FP
1OFF	Sorteo # 2415
	2634
ZODIAC	Sorteo # 4359
	3453
	Cancer
LUCKY 3	Sorteo # 1233
	958
MULTI-X	X2

ANOCHI

CATOCHI	Sorteo # 8322
	1432
	5644
	4254
MULTI-X	X2
BIG 4	Sorteo # 7366
	9850
MULTI-X	X2
1OFF	Sorteo # 2071
	0567
ZODIAC	Sorteo # 6125
	0965
	Tauro
LUCKY 3	Sorteo # 1055
	822
MULTI-X	X2

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	200.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA — 07-09-17-27-28

Sorteo # 6565		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	76.000,-
13	x Match 4	
208	x Afl 8,00	

MINI MEGA — 07-15-16-23

Sorteo # 1689		Mega Ball 08
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	675.000,-
10	x Afl. 500,00	
98	x Afl 50.00	
173	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 1.000.000,-**

MEGA DI NUMBER KORSOU
Sorteo #

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Oduber	Seroe Preto
Tel. 582 1780	Tel. 584 4833
EMERGENCIA	911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

San Francisco ta tuma accion contra websitenan cu ta crea deepfake di mucha y hende muhe

(AP) - Casi un aña despues cu imagennan sunu genera pa AI di muchanan a caba na un comunidad den España, un corte hubenil e aña aki a sentencia 15 di nan compañero na un aña di libertad condicional.

Sinembargo e herment di inteligencia artificial usa pa crea e deepfake dañino te ainda ta facilmente accesibel riba internet, primintiendo cu lo "kita paña for di cualkier potret" cu upload na e website dentro di solamente algun seconde.

Awo un esfuerso nobo pa cera e aplicacion y otronan similar ta andando na California, unda San Francisco e siman aki a entrega un demanda prome di su tipo cu expertonan ta bisa por crea un standard nobo pero tambe lo enfrenta hopi obstaculo.

"E proliferacion di e imagennan aki a explota un cantidad impactante di hende y mucha muhe mundialmente," David Chiu, e abogado di e ciudad elegi di San Francisco cu a trece e caso dilanti contra un grupo di website ampliamente bishita basa na Estonia, Serbia y Reino Uni entre otro a comenta.

"E imagennan aki ta usa pa bully, humilia y menasa muhenan y mucha muhenan," el a bisa den un entrevista. "Y e impacto riba e victimanan ta debastador riba nan reputacion, salud mental, perdida di autonomia y den algun caso, ta causa cu nan ta bira suicida."

E demanda treci di parti di e hendenan di California ta acusa cu e servicionan a kibra varios ley di estado contra practicanan di negoshi fraudulento, pornografia sin consentimiento y e abuso sexual di muchanan. Sinembargo por ta dificil pa determina ken ta maneha e aplicacion, cual no ta disponibel como aplicacion pa celular pero si ta facilmente haya riba internet.

Pronostico di tempo valido

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubia y generalmente seco
Den marduga y mañan: temporalmente hopi nubia cu un awasero breve

Temperatura maximo 35 grado Celsius
Temperatura minimo 28 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 36 pa 42 grado Celsius
Uv index: 12

Bahada di solo: 6:59pm
Subida di solo: 6:28am

Biento:
Modera for di direccionnan oost-noordoost te oost-zuidoost; forsa 3 te 4 (12 te 30km/ora, 7 te 16 nudo).
Durante di dia basta fuerte te posiblemente fuerte den rafaga; forsa 5 te 6 (31 te 50km/ora, 17 te 27 nudo)

Situacion general di tempo:
Atmosfera regional ta sigui seco y esaki lo stroba desaroyo di nubianan di awacero. Di otro un banda por bisa cu un ola tropical ta moviendo den parti oost di Caribe y lo trece poco humedad den region durante di weekend. Esaki lo por produci algun yobida durante diasabra pa diadomingo.

Condicionnan maritimo/estado di lama:
Na partinan protege di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil te modera, rond di 2 te 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: modera cu olanan alrededor di 3 pa 5 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

It is with deep sorrow that we announce the passing of:

Bert Mahtani
*31-05-1960 - †15-08-2024

Left to mourn:
Wife: Yosmary Mahtani-Rivero Rodriguez
Child: Josabeth Mahtani
Brother: Lal G. Mahtani
Nieceses: Khanchan & Ryan Sugrin-Mahtani , Reshma & Jatin Takur- Mahtani
Sister-in-laws: Lajvabti T. Mahtani-Vaswanie
Jolimar Rivero & José Adjunta
Josmaira Rivero & Gregoria Canizalez
Joselyn Rivero & José
Cousins: Dinesh, Krish, Geeta, Bharat, Deepu, Madhu, Shyam, Mahesh, Vinod, Naresh, Sony, Geeta, Shiela, Asha, Lavin, Kamal, Rani, Kamu, Lata, Bhagi, J.T., Sunita, Anita, Lavina.
Friends: Shamir, Rudy, Margarita, Rutmila, Gerald, Joselito, Abiko Missionary Church group, Geeta T., Naresh, Nisha, Dilip, Marisabel,Kevin, Hemath, Gina, Deepak, Victor & Laila, Guizza, Glen, Tequila Group, Fr. Juancho, Rey & Toti, Staff of Phoenix, Divi Links, Tamarijn, Divi Resorts, Gemani Jewelers & grand Imperial staff, staff of Artistic Boutique

Related families: Mahtani, Dialdas, Chatlani, Rivero, Rodriguez, Daryanani, Sugrim, Tublani, Bambani, Takur, Adjunta, Canizalez, Gonzalez, Mirchandani, Advaney, Daswani

Viewing will take place at Aurora Funeral Home, saturday 17th August 2024, from 9am to 11am.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Señor ta mi wardador,
pues mi n' tin falta di nada."
Psalm 23:1

Cu inmenso tristesa den nos curason,
pero conforme cu boluntad di Dios,
nos ta anuncia fayecimento cristianamente di:

Berta Maria Croes-Croes
miho conoci como "Juffrouw Betty"
na e bunita edad di 90 aña
*7 juni 1934 - †15 augustus 2024

Koninklijke onderscheiding
"Eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau in Goud"

Na nomber di
su esposo:
Carlos F. Croes
su yiunan:
Charles Francis Croes y Karina Croes-Eman
†Albert O. Croes
Arlenne Wever-Croes y David Wever
su nieto- y nietanan:
John Charles C. (JC) Croes
Charine J. Solognier-Croes y Arnold Solognier y nan yiunan Zachary y Alayna
Steshka Willems-Croes y Randolph Willems y nan yiu Nylani
Brannon Croes y su amiga Nicole Camacho
Jolene D.M. Wever y su amigo Alejandro Gonzalez-Lujan
su rumannan:
†Maxima (Chima) Arendsz-Croes y †Adriaan Arendsz
†Everaldo Croes y †Sophia Croes-Rasmijn
Louisa Henriquez-Croes y †Erwin Henriquez
Casilda Arendsz-Croes y Rembert Arendsz
Su sua- y cuñanan:
†Eric (Walty) Croes y †Vallecita Croes-Buckley
†Siegfried (Frido) Croes y Mena Croes-Eduwardo
Rolin Croes y Irena Croes-Verheyen
Violeta (Jeta) Lampe-Croes y Simeon Thiel
Carla Klijn-Croes y †Aad Klijn
Rita (Ded) Tromp-Croes y Juan Tromp
Danny Geerman y Martin Wijker
†Erica Croes

manera yiu:
Ann Willems-Eman y Tito Willems y nan yiu William
Laureen Eman y famia
amigo di cas:
Ady y Lorena Toppenberg
Lino Vrolijk
su sobrino- y sobrinanan, sobre-sobrino- y sobre-sobrinanan, ihanan, y demas famia, amigo y conocirnan,

ta invita pa e ocacion pa condolencia y acto di entiero cual lo tuma lugar diasabra, 17 di augustus 2024 di 1pm pa 4pm, sigui pa un respons na Misa Inmaculada Concepcion na Santa Cruz y despues pa Santana de Vries na Santa Cruz. Ta lamenta cu despues di entiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas. Nos ta pidi disculpa si den nos tristesa por a lubida un of otro famia of amistad.

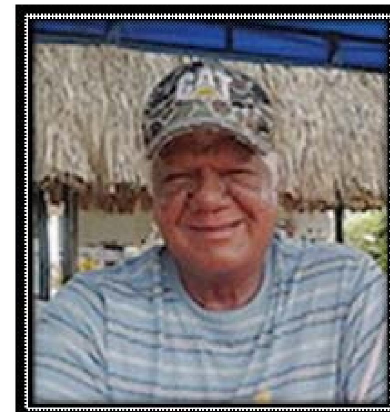
Un danki di curason ta bai pa dr. Alvarez, sra. Mercedes, sra. Teresa, staff di wondenpoli y Faith & Hope pa tur nan cariño, atencion y dedicacion.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde ta ponemi sosega,
E ta hibami na awa trankil, Pa mi bolbe haña forsa
Salmo: 23

Cu inmenso tristesa, na nos curason pero conforme cu Dios su boluntad, nos ta anuncia cu a bai sosega den brasa di Señor nos ser stima:

Sr. Ismael Gomes
Mihor conoci como: "Uchi"
*17 Juni 1950 - †14 Augustus 2024

Mayornan: †Sr. Bicento Gomes
† Sra. Josefa Gomes-Koolman

Na nomber di su:
Esposa: Elisabeth Arce Cano Gomes

Yiu Stima: Jeanine Gomes

Nietanan: Jeandery Koolman y Riginald Gomez
Jeandelyne Koolman

Bisanieta(o): Jeandyenne Koolman
Ri-Jean Gomez

Rumannan: †Ludovico Gomes
Georgina (Ina) y Amancio Flanegin
Pedro Gomes
Agnes (Nena) y Rufino Kelly
Novita (Vita) Gomes
†Cristofiro (Tokko) y Maria Elena Gomes
Canisia Gomes
Maria y Giovanni Chirino

Yiunan di esposa: John Jairo Salazar y famia,
Luz Edith Salazar y famia,
Jonathan Salazar y famia

Suegra: Rosalba Cano

Tata di su nietanan y Bon Amigo: Keldrick "Kedy" Koolman

Manera yiu: Jarsino, Lisa, Vera, Marieta, Yolanda, Segundo, Wicho

Swa y cuñanan: William Arce y famia, Luz Nedy y famia

Subrino y subrinanan: Francisco (Frenky), Ruthline (Chichi) y Famia, Albertico Flanegin, Jeffrey Kelly

Primo y Primanan

Amistadnan: C. Leito, Rik K., Joy D., Frank L. "Lampé", Ricky H , George V. y demas amigo y conocir nan

Su ex compañeronan di Thiel Corporation

Demas famianan: Gomes, Arce Cano, Salazar, Koolman, Flanegin, Kelly, Chirino, Robles de Medina, Paskel, Coello, Krishnasing, Van Den Berg Thiel, Werleman, Krozendijk, Wernet, Dirksz, Irausquin, Kock, Peña, Danje, Marin, Croes, Curiel, Albertsz, Angela y demas famianan y conocirnan

Oportunidat pa condolencia: diamars 20 augustus 2024, na Aurora Funeral Home di 7:00 pa 9:00 pm,

Acto di despedida lo tuma lugar diarason 21 di augustus 2024 di 9:00 pa 11:00 am y despues lo sali pa Santana centraal na Sabana Basora.

Nos disculpa si den tristesa nos por a lubida algun famia of conocir nan

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Cu inmenso tristesa nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Sr. Pierre Romain Desormond mihor conoci na Haïti como "Ton Pepe"
mihor conoci na Aruba como "Papa"

*08-02-1946 - †02-08-2024

Na nomber di:
Yiunan: Walner, Ronald, Viviane, Stevenson, Tamara, Adeline, Andre
Nieto(a)nan
Mihor amiga: Delcina Louis mihor conoci como (Gina)
Rumannan na USA
Sobrino(a)nan
Sua y cuñanan
Primo(a)nan, amigonan, conocirnan y bisiñanan
Amistad nan na Seaport Casino y Crystal Casino
Coleganan di trabow na Hyatt Hotel y Total Cleaning

Condolencia lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diabierna 16 di augustus 2024 di 7'or pa 9'or di anochi.

Entiero lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diasabra 17 di augustus 2024 di 2'or pa 4'or di atardi. Despues lo sali pa Santana Central Sabana Basora.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

'No tene miedo, pasobra Mi ta cu bo, no wak asina spanta, pasobra
Ami ta bo Dios. Mi ta duna bo forsa, yuda bo, sostene bo cu mi man victorioso.'
Isaias 41:10

Nos ta anuncia fayecimento di:

Johanna B. Angela
*08-08-1935 - †14-08-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

"Dios ta amor... y amor ta Dios,
maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda
di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi"
Salmo 33

Cu profundo tristesa na nos curason pero conforme cu Dios su boluntad nos ta anuncia fayecimento di nos dushi yiu, casa, mama, tanta y sobrina:

Shouraine D. Curiel-Croes cariñosamente yama " Shouri, Enchita, Jelly Bean"
*18-01-1994 - †13-08-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Corte mas halto di ONU a pone un fecha den december pa e comienso di audiencianan di un caso importante riba cambio di clima

(AP)—E corte mas halto di e Organisacion di Nacionnan UNI (ONU) a anuncia ayera cu audiencianan publico lo habri dia 2 di december pa un caso importante buscando un opinion consehero no vinculante riba "e obligacionnan di Estadonan pa cu cambio di clima."

E Asamblea General di ONU a manda e caso pa e Corte Internacional di Husticia aña pasa, cu secretario-general António Guterres bisando e tempo ey cu el a spera cu e opinion lo curasha nacionnan "pa tuma e accion climatico mas fuerte cu nos mundo mester."

E corte a bisa cu el a ricibi comentarionan por escrito for di 62 nacionnan y organisacionnan relaciona pa 91 declaracionnan por escrito riba e asunto cu el a ricibi prome. Bao di e reglanan di e corte, e documentonan ta confidencial. E corte por dicidi pa haci nan publico un bes e audiencianan habri na comienso di december.

E panel di e corte di ONU di 15 hues rond mundo lo busca pa contesta dos pregunta: Kico paisnan ta obliga pa haci bao ley internacional pa proteha e clima y medio ambiente for di emisionnan di gasnan di efecto invernadero causa pa humano y kico ta e consecuencianan legal pa gobierno unda nan acto di falta di accion a trece daño significante na e clima y medio ambiente?

E segundo pregunta ta haci referencia particular na "Estadonan islanan chikito den desaroyo" probable di ser afecta mas pa cambio di clima y pa "miembronan di e generacionnan presente y futuro afecta pa e efectonan negativo di cambio di clima."

Ainda not a claro con hopi pais y organisacionnan lo busca pa papia na e audiencianan publico of con largo nan lo dura. Un bes cu esaki termina, huesnan lo tuma probablemente varios luna pa considera tur e arguementonan legal y publica nan opinionnan.

E caso di e corte mundial ta sigui un cantidad di huicionan pa otro huesnan y tribunalnan rond mundo haciendo yamado riba gobiernonan pa haci mas pa reduci emisionnan di gasnan di efectonan invernadero.

Na mei, un tribunal di ONU riba ley maritimo a bisa cu emisionnan di carbono ta cualifica como polucion marino y paisnan mester tuma stapnan pa mitiga y adapta na nan efectonan negativo. E huicio ey a bin un luna despues cu e corte di derecho humano Europeo a bisa cu paisnan mester protege miho nan pueblo for di consecuencianan di cambio di clima, den un huicio importante cu por tin consecuencianan den henter e continente.
E Corte Internacional di Husticia ta basa na Den Haag. Unda cortenan domestico Hulandes a crea historia por medio di duna un huicio cu proteccion for di efectonan posiblemente devastador di cambio di clima ta un derecho humano y cu e gobierno tin un deber pa proteha su ciudadanonan. E huicio a ser manteni na 2019 pa e Corte Supremo Hulandes.

Croacia ta reintroduci servicio militar obligatorio mientras tension regional ta escala

(AP) — Croacia ta bay reintroduci un servicio militar obligatorio di dos luna cuminsando dia 1 di januari proximo aña, segun minister di Defensa di e pais, Ivan Anusic a anuncia diahuebs laat.

E movida ta yega memey di tension eleva na Europa despues di agresion Ruso contra Ucrania, como tambe un aparente careda pa arma y acumulacion militar den e Balkans, cual a pasa den un guera sangriento den añanan 1990.

E decision aki ta marca un regreso na conscripcion, cual a keda suspendi na 2008 tempo cu e pais a cambia na un sistema basa riba boluntario.

"Nos a aumenta e salario di soldad, oficial no comisiona y oficialnan, nan derechonan material no solamente door di entrada personal pero tambe door di salario diario y tur loke nan tin derecho riba dje," e minister a bisa noticiero Croata, RTL riba diahuebs.

"E modernisacion y ekipamento di e Forsanan Arma ta procediendo segun plan y di acuerdo cu e acuerdo cu nos aliadonan y liderazgo di NATO," e minister a bisa, agregando cu no ta bay spaar fondo den e area aki.

Otro paisnan na Europa ta considerando medidanan similar of a reintroduci servicio militar obligatorio como respuesta na e tensionnan regional eleva. Aña pasa, Latvia a reintroduci conscripcion como respuesta na e menasa presenta pa e invasion Ruso di gran escala na Ucrania. Serbia, e rival mas grandi di Croacia den e Balkans, tambe ta contemplando pa reactiva conscripcion.

Oficial Mericano ta bisa cu mediadornan di Medio Oriente ta preparando caba pa implementacion di acuerdo di alto-al-fuego

(AP) — Den un señal cu mediadornan ta kere cu un acuerdo di alto-al-fuego ta inminente, un oficial Mericano a bisa diabierna cu negociadornan di Medio Oriente ta resolviendo logistica pa e potencial liberacion di rehennan y distribucion di ayudo como parti di cualkier acuerdo pa caba cu e guera entre Israel y Hamas.

E oficial, kende a papia cu reporteronan den anonimato segun reglanan di Cas Blanco, a bisa cu e propuesta cu actualmente ta riba mesa basicamente ta cera tur gap entre Israel y Hamas y cu mediadornan ta haciendo preparacion prome cu aproba un acuerdo final.

No tabata cla ki medida tabata tumando, pero e oficial a bisa cu un "cel di implementacion" nobo ta siendo

estableci na Cairo di manera avansa. E cel lo enfoca riba logistica, incluyendo liberacion di rehennan, entrega di ayudo humanitario pa Gaza, y siguransa cu ta cumpli cu e terminonan den e pacto, e oficial a bisa.

E comentarionan a yega oranan despues cu mediadornan a expresa speransa cu un acuerdo tabata cerca. Nan a bisa cu dos dia di negociacion a conclui na Qatar y cu nan tin plan pa reuni na Cairo proximo siman pa seya un acuerdo pa stop e bringamento.

Israel a emiti un declaracion vago bisando cu ta aprecia esfuersonan di e mediadornan, y un declaracion di Hamas no tabata sona entusiasta tocante e propuesta mas recien pa caba cu e guera di 10 luna y libera rehennan Israeli secuestra na Gaza. Un acuerdo alto-al-fuego ta mira como e miho speransa pa preveni un conflicto regional aun mas grandi.

Presidente Mericano, Joe Biden tabata mustra optimista, bisando cu "nos ta mas cerca cu nos a yega di ta" pa un acuerdo. Biden a yega di expresa optimismo den pasado, pa despues e negociacionnan collapse. "Nos por tin algo," Biden a bisa reporteronan ayera. "Pero nos no t'ey ainda."

Ambos banda a bay di acuerdo en principio cu e plan cu Biden a anuncia dia 31 di mei. Pero Hamas a propone amienda, y Israel a sugeri clarificacion, hibando cada banda na acusa e otro di purba di caba cu e acuerdo.
E oficial Mericano a bisa cu e propuesta mas recien ta igual cu esun di Biden, cu algun clarificacion basa riba negociacionnan andando. E manera cu e ta structura no ta presenta riesgo pa seguridad di Israel sino cu ta reforsa esaki, e oficial a agrega.

Hamas a rechasa e demandanan di Israel, cu ta inclui un presencia militar duradero na e frontera cu Egipto y un linea separando Gaza unda lo listra Palestinonan bolbiendo nan cas pa asina identifica militantenan. Hamas rapidamente a pone duda cu un acuerdo ta cerca.
Den un declaracion, e grupo militante a bisa cu e propuesta mas recien ta hopi diferente cu esun anterior cu cual nan a bay di acuerdo en principio, implicando cu nan no ta dispuesto pa acept'e.

Oficina di prome minister Israeli a emiti un declaracion bisando cu ta "aprecia e esfuersonan di Merca y e mediadornan pa disuadi Hamas di su rechaso pa un acuerdo di liberacion di rehen."

Dos adolescente na London acusa di "mentalidad derechista extremo" y discuti plan di terorismo

(AP) — Dos adolescente na London a keda acusa den un corte diabierna di tin un "mentalidad derechista extremo" y di discuti plannan pa haci terorismo.

Rex Clark, 18 y Sofija Vinogradova, 19, ta enfrenta cargo di preparacion di acto terorista. Vinogradova tambe ta acusa cu dos cargo di colecta informacion probablemente util pa un persona cometiendo of preparando un acto di terorismo.

Polis a bisa cu e arestonan di e par no ta conecta na disturbionan recien di e ultraderecha na Reino Uni. Nan tambe a bisa cu nan no ta kere tin un menasa mas amplio na e momento aki.
"E cargonan aki ta extremadamente serio pero mi ta urgi publico pa no specula mas riba e caso aki," segun comandante Dominic Murphy, cabesante di forsa antiterorismo di Polis Metropolitano.

Fiscalnan na Corte Magistrado di Westminster a bisa cu e dos adolescente a comunica riba un chat group di Telegram y a discuti test di bom di petroleo. E plan no tabata forma completamente.
A aresta Vinogradova inicialmente dia 4 di augustus bao sospecha di tin un arma y colecta informacion cu por ta util pa un terorista. A bolbe arest'e dia 10 di augustus cu Clark y polis a haya un orden pa detene nan.

Murphy a bisa cu e acusacionnan no ta relaciona na disturbionan recien cu a sacudi gran parti di Inglatera y Belfast, Nort Irlanda. Mas cu un siman di enfrentamento violento cu polis a cuminsa dia 30 di juli despues cu agitadornan di ultra-derecha a transmiti desinformacion online cu incorectamente a bisa cu e sospechoso den un hincamento cu a mata tres mucha muhe na un les di baile cu tema di Taylor Swift tabata un solicitante di asilo musulman.

E dos sospechoso ta den custodia y programa pa un audiencia dia 13 di september den Corte Criminal Central.

BONDIA ARUBA

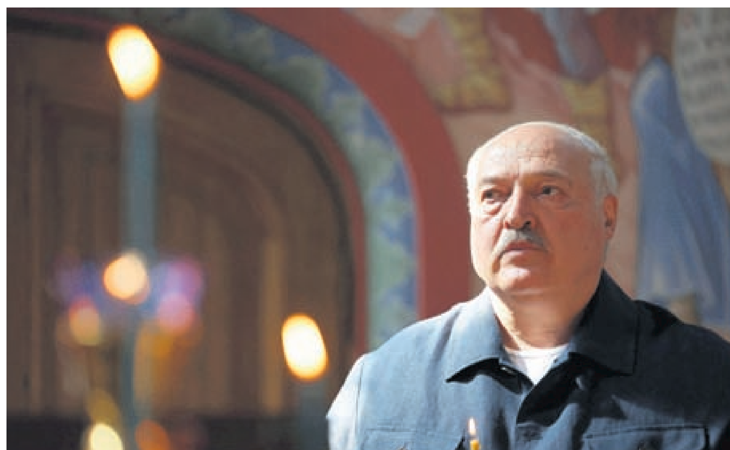
Lider autoritario di Bielorusia ta otorga pordon na 30 di 1,400 prizonero politico

(AP) - Presidente autoritario di Bielorusia Alexander Lukashenko a pordona 30 prizonero condena pa tuma parti den manifestacionnan, e oficina di e presidente a informa diabierna.

Sviatlana Tsikhanouskaya, e lider di oposicion di e pais, a duna bon bini na e decision pero alabes a priminti di sigui lucha te ora cu e casi 1,400 prizonero politico den e pais por ta den libertad.

Lukashenko su oficina a bisa cu el a otorga e pordon na 14 hende muhe y 16 hende homber, incluyendo algun persona di edad avansa cu tin malesanan grave. E informacion no a revela identidad.

E eleccion presidencial di aña 2020, cual ta ser mira como un estafa ambos nacional y internacionalmente, a duna Lukashenko su di 6 termino den oficina y a trata e protestanan mas grandi den Bielorusia su historia post-Sovietico.

Lukashenko su gobierno a responde na e protestanan aki cu accion brutal, den cual mas di 35,000 persona a keda deteni y miles a ser bati. Varios figura di oposicion a keda condena y mester a bandona e pais.

E aña aki ta marca e di 3 decada den poder pa Lukashenko, ken a sobrevivi e protestanan danki na sosten fuerte di parti di Moscu. El a permiti trupanan Ruso usa teritorio di Bielorusia pa invadi Ucrania den aña 2022 y a laga Moscu desplega armanan nuclear tactico for di Bielorusia.

E grupo di derechonan humano Viasna ta calcula cu Bielorusia actualmente tin alrededor di 1,400 preso politico, incluyendo e grupo su fundador Ales Bialiatski. Viasna a bisa anteriormente e luna aki cu 65,000 persona a enfrenta detencion desde e comienso di e manifestacionnan.

Merca ta haci yamado na ehercito di Sudan pa uni na dialogo cu meta di calma e pais su conflicto

(AP) - Merca riba a haci yamado na Sudan su ehercito pa uni e dialogo cu meta di calma e pais su conflicto mientras e pais Africano ta enfrenta un crisis humanitario cu cada bes ta empeora.

E ehercito a boycott e negociacionnan na Geneva, Swizterland, awo den su tercer dia, apesar di e peticionnan internacional cu ta tuma parti den e dialogo. Sudan su ehercito ta batayando e paramilitar poderoso conoci como Rapid Support Forces. "E RSF ta keda aki cla pa dialogo cuminsa; SAF tin cu dicidi pa uni," U.S Special Envoy pa Sudan Tom Perriello a publica riba X diabierna, usando e abreviacion pa Sudan's Armed Froces.

Diplomaticonan di Saudi Arabia, Egipto, United Arab Emirates, African Union y United Nations tabata presente na e dialogo, cual a cuminsa anteriormente e siman aki. Sudan su paramilitar a manda un delegacion pa Geneva.

Riba diahuebs, Sudan su conseho den gobernacion, cual ta lidera pa generalnan militar top, a anuncia cu nan a habri e frontera cu Adre, for di Chad pa Sudan su region Darfur, cual a ser golpia pa luchamento.

E anuncio a duna bon bini na Nacionnan Uni y Merca, pero no a keda cla con esaki lo afecta entrega riba vloer, unda inundacion pisa tambe a impedi acceso den simannan recien. Ambos banda a intercambia acusacion di ataca ciudadanonan y stroba sosten desde e pais su geura cuminsando na April 2023. E nacion Africano tambe a cay den caos aña pasa ora cu tension entre ehercito y RSF a keda habri na lucha den e capital, Khartoum, prome cu plama e pais.

E dialogo lidera pa Geneva ta bini mientras mas persona ta enfrenta hamber severo, prsonanan cu ta huy y e ciudadanonan su morto ta keda aumenta.

A ordena evacuacionnan na parti norte di Hapon mientras horcan ta acerca

(AP)—Miles di hende den norte di Hapon a ser ordena pa evacua ayera pa via di e riesgo di inundacion y derumbenan for di un horcan poderoso acercando den e Ocean Pacifico.

Vuelo- y treinnan den e area di Tokio a cancela mientras a suministra advertencia pa bientonan y yobida fuerta for di horcan Ampil, anticipa pa yega Tokio anochi y despues continua norte, treciendo cune condicionnan di tormenta pa e regionnan Kanto y Tohoku awe.

El a sostene bientonan di 162 kph cu rafaganan halto diabierna mainta y tabata moviendo norte riba 15 kph, segun e agencia meteorologico Hapones a bisa. No a anticipa cu Ampil lo causa derumbe y e por bira mas zwak pa un tormenta tropical pa diadomingo.

Coriente a bay den mas cu 5,000 hogar, mayormente den e area costero di Chiba y Ibaraki Prefectures, este di Tokio, pero tambe na Saitama den e norte.

320,000 residente a haya orden pa evacua di e ciudad di Iwaki na e prefectura di Fukushima. A ofrece mas cu 30 sitio pa keda, incluyendo gimnasionan di scol y centronan di comunidad.

Tambe a manda advertencianan di evacuacion den areanan na riesgo den e ciudadnan di Asashi y Mobarashi na Chiba. A anticipa cu Ampil lo yega Chiba pa diabierna anochi.

Miles di vuelonan saliendo y aterisando a ser cancela na dos aeropuerto na Tokio, Haneda y Narita, como tambe e aeropuertonan di Kansai, Osaka y Chubu. E cancelacionnan di vuelo a afecta aproximadamente 90,000 hende, segun e reportahenan di medio Hapones.

Aeopuertonan y stacionnan di trein tabata yen diahuebs cu hende buscando pa preveni strobacion den biahe for di e horcan. Diabierna tabata

yobe un tiki y tabatin biento na Tokio. Trafico y hendenan riba caya tabata scars, mayormente pa via di e periodo di vakantie Obon, no solamente e tempo. Algun tienda a keda habri.

Oficialnan a adverti hende pa keda leu for di riu- y lamanan y pa ser cauteloso di bientonan fuerte. "Nos ta pronostica bientonan fuerte y lama extremamente bruto," segun Shuichi Tachihara, e pronosticador principal di e agencia meteorologico.

Locucionnan riba television Hapones a mustra residentenan di e isla di Hachijojima clabando palo na nan bentana. Ampil a move for di e grupo di islanan Hachijo sur di Tokio ayera merdia bayendo panort.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 17 augustus 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

CAft: Begrotingswijziging voldoet niet aan LAft-normen

Pagina 2

Een fragiele infrastructuur is… Een bedreiging voor het toerisme…

Pagina 3

St. Maarten: OM vraagt toestemming voor vervolging MP Akeem Arrindell in stemfraudezaak

Pagina 8

CAft concludeert dat de voorgestelde begrotingswijziging niet voldoende voldoet aan de normen opgenomen in de LAft

Op 10 juli 2024 ontving het College Aruba financieel toezicht (CAft) de eerste voorgestelde begrotingswijziging (begrotingswijziging, BW) van Aruba. Op 8 augustus publiceerden zij hun advies hierover, dat ook is verzonden aan de minister van Financiën, Xiomara Maduro.

CAft geeft aan dat voor 2024 de BW een overschot laat zien voor de collectieve sector van 211 miljoen florin, wat gelijk is aan 2,9% van het bruto binnenlands product (BBP). Daarmee voldoet Aruba ruimschoots aan de begrotingsnorm voor het financieringssaldo van de collectieve sector, dat minimaal 1% van het BBP moet zijn. De tijdige indiening van de eerste begrotingswijziging, benadrukt CAft, versterkt het budgetrecht van het Parlement.

Met betrekking tot de OBW heeft CAft verschillende aanbevelingen gedaan om ervoor te zorgen dat de begroting in overeenstemming is met de LAft. Aruba heeft geen van deze aanbevelingen opgevolgd en daarom benadrukt CAft dat de BW niet voldoet aan alle normen van de LAft.

Zij noemen als voorbeeld dat de begrotingsnormen niet volledig conform de LAft worden toegepast. Wat betreft de schuld wordt er bijvoorbeeld alleen verduidelijkt hoe de schuld van het land zich ontwikkelt, en niet die van de gehele collectieve sector.

Daarnaast geven zij aan dat er een toelichting ontbreekt op de manier waarop de overschotten van de andere entiteiten in de collectieve sector kunnen worden ingezet voor schuldreductie. Ten slotte merken zij op dat in de BW de ontwikkeling van de personeelsuitgaven alleen op het niveau van het land wordt gepresenteerd, terwijl de norm breder is gedefinieerd in de LAft.

Wat betreft de begrotingsnormen en onverwachte positieve resultaten legt CAft uit dat in de BW de onverwachte positieve resultaten niet volledig worden toegewezen aan schuldaflossing en extra investeringen. Er wordt een onverwacht positief resultaat van 79 miljoen florin begroot voor het land. Dit zijn extra inkomsten die voortvloeien uit de economische groei en/of hogere realisaties dan aangenomen in de begroting.

Voor de overige entiteiten van de collectieve sector wordt een hoger resultaat verwacht voor de Algemene Ziektekostenverzekering (AZV). Dit is een onverwacht positief resultaat van 19 miljoen florin. Hierdoor, aldus CAft, stijgt het onverwacht positieve resultaat voor de collectieve sector tot een totaal van 98 miljoen florin.

Desondanks wijst CAft erop dat in de BW 95 miljoen wordt gereserveerd voor extra investeringen en schuldaflossing in 2024. Er is dus een verschil van 3 miljoen florin.

CAft legt verder uit dat om rust in het begrotingsproces te waarborgen, conform de LAft de groei binnen het uitgavenkader moet worden opgevangen (scheiding van inkomsten en uitgaven). Vergeleken met de begroting geven zij aan dat de uitgaven met 13 miljoen florin stijgen. Deze stijging, leggen zij uit, is voornamelijk te wijten aan beleidskeuzes, waaronder de indexering van salarissen voor overheidspersoneel.

Deze groei wordt gedeeltelijk opgevangen binnen het uitgavenkader. CAft benadrukt dat Aruba nog een dekking van 13 miljoen moet vinden, hetzij door herallocatie of door structurele uitgaven. CAft verwacht dat in de najaarsnota meer duidelijkheid zal komen over de begrotingen, en dat op dat moment de dekking kan worden geregeld. Zij merken op dat gezien de structurele uitgaven binnen de post goederen en diensten, dit mogelijk moet zijn.

Wat betreft de schuld geeft CAft aan dat zij niet kunnen controleren hoe de schuld van de gehele collectieve sector zich ontwikkelt. Zij leggen uit dat de notie van schuld in de LAft betrekking heeft op de gehele collectieve sector, maar dat in de BW alleen de ontwikkeling van de schuld van het land wordt verduidelijkt.

CAft merkt op dat volgens de BW de schuld van het land Aruba aan het eind van 2024 5.393 miljoen florin zal bedragen, wat gelijk is aan 73% van het BBP. Dit is een verbetering van meer dan 4% in vergelijking met de begroting. Deze verbetering, geven zij aan, is zowel het gevolg van hogere economische groei als van een verwacht hoger financieringsoverschot. CAft moedigt Aruba aan om de ontwikkeling van de schuld van de collectieve sector zo snel mogelijk te presenteren en prijst de belofte van de regering om dit op te nemen in de najaarsnota.

CAft legt verder uit dat de LAft voorschrijft dat het gehele begrotingsoverschot van de collectieve sector moet worden aangewend voor schuldreductie. In 2024 moet Aruba 567 miljoen florin aflossen. Met de BW, benadrukken zij, verlaagt Aruba deze financieringsbehoefte tot 402 miljoen florin. Dit betekent dat 165 miljoen wordt gefinancierd met eigen middelen.

CAft wijst op het feit dat een substantieel hoger bedrag met eigen middelen kan worden afgelost, gezien de overschotten van 111 miljoen florin die reeds zijn gerealiseerd bij AZV en SVb in 2023.

CAft merkt op dat 111 miljoen florin minder moet worden geherfinancierd in 2024, wat betekent dat ongeveer 8 miljoen wordt bespaard op jaarlijkse rentelasten. Zij benadrukken dat het belangrijk blijft om de schuld te verlagen, gezien de al hoge rentelasten en het renterisico waaraan Aruba wordt blootgesteld door de herfinancieringstaak in de komende jaren.

Zij geven aan dat Aruba zo snel mogelijk afspraken moet maken met de andere entiteiten van de collectieve sector, zodat de overschotten kunnen worden gebruikt voor schuldaflossing. CAft legt uit dat voor sommige entiteiten al een systeem bestaat waarin de overschotten worden teruggeïnvesteerd in het land, bijvoorbeeld via dividendbetalingen. Bij andere entiteiten, zoals AZV en Sociale Verzekeringsbank (SVb), blijven de substantiële overschotten voorlopig bij deze entiteiten.

CAft veronderstelt dat de regering op korte termijn afspraken zal maken om te voldoen aan de normen van de LAft op dit punt. Zij benadrukken dat zij bereid zijn om in dit kader advies te geven.

Wat betreft de personeelsuitgaven benadrukt CAft dat zij niet kunnen controleren hoe de personeelsuitgaven zich ontwikkelen volgens de definitie van de LAft. Zij leggen uit dat in de BW een bedrag van 484 miljoen florin is opgenomen voor de personeelsuitgaven. Dit, merken zij op, zijn de personeelsuitgaven in enge zin. De norm zoals voorgeschreven in de LAft heeft betrekking op de personeelsuitgaven in brede zin. Deze norm schrijft voor dat vanaf 2027 de personeelsuitgaven maximaal 10% van het BBP mogen bedragen.

Hoewel deze limiet vanaf 2027 zal gelden, merkt CAft op dat het belangrijk is om aan te geven hoe de personeelsuitgaven zich vanaf 2024 ontwikkelen richting 2027. Dit is vooral belangrijk nu in de BW de salarissen in de overheid en het onderwijs worden verhoogd.

Tot slot benadrukt CAft dat hoewel de begrotingssituatie van Aruba aanzienlijk is verbeterd, CAft concludeert dat de BW niet voldoende voldoet aan de normen die in de LAft zijn opgenomen. Om deze reden herhaalt zij haar eerdere aanbevelingen die zijn opgenomen in het advies over de begroting.

Deze aanbevelingen omvatten: de begrotingsregels correct toepassen en ervoor zorgen dat de uitgavenstijgingen bij de personeelsuitgaven en subsidies worden gedekt door structurele uitgaven of door herallocaties binnen andere begrotingsposten.

Gebruik de onverwachte positieve resultaten van het land en de resterende entiteiten van de collectieve sector voor schuldaflossing en extra investeringen.

Versterk de benodigde documentatie voor de personeelsuitgaven om te kunnen verifiëren dat deze voldoen aan de norm van personeelsuitgaven zoals vastgelegd in de LAft.

Gebruik de totale schuld van de collectieve sector om de schuldratio te berekenen, volgens de definitie in de LAft. En tot slot, maak afspraken met de overige entiteiten van de collectieve sector, volgens de LAft, zodat de overschotten van deze entiteiten ook kunnen worden gebruikt voor schuldaflossing.

Een fragiele infrastructuur is... *Een bedreiging voor het toerisme...*

Het afgelopen weekeinde zijn we weer eens geconfronteerd met een incident dat een grote bedreigingen voor onze economie en het toerisme betekent. De luchthaven moest helemaal plat vanwege een falend airco-systeem. Duizenden toeristen en andere reizigers konden Aruba niet uit en anderen konden er juist niet in om aan hun verblijf te beginnen. De extra onkosten voor de luchthaven, gevoegd aan de schadevergoeding aan onder andere de luchtvaartmaatschappijen, lopen in de miljoenen. Dat is nog niet alles want hier komt dan nog de reputatieschade bij die men heeft opgelopen door de commentaren op het internet, van reizigers die er niet in of uit konden of van anderen die wellicht tot de conclusie kwamen dat het niet zo'n goed idee is om dit eiland als vakantiebestemming te kiezen.

Wat ons ook verraste was de afwezigheid van de kritische geluiden die er altijd zijn wanneer enige actie of opinie wordt uitgelegd als een bedreiging van ons toerisme, of dat nu reëel is of niet. Plotseling is er nu niemand om de luchthavenexploitant te bekritiseren voor het gebleken gebrek aan fatsoenlijk onderhoud, dat een dergelijke gebeurtenis had moeten uitsluiten. Het is onmogelijk niet tot de conclusie te komen dat de routinematige controle, niet uitsluitend op het airco-systeem maar in het algemeen elk aspect van de infrastructuur dat voor een probleem kan zorgen, gefaald heeft.

We hebben nog geen reactie kunnen vernemen van de vertegenwoordiging van het Land Aruba als enig aandeelhouder van de maatschappij, die natuurlijk belang stelt in een uitleg hoe dit heeft kunnen gebeuren en wat wordt gedaan om iets dergelijks in de toekomst te voorkomen. En kom dan alstublieft niet aanzetten met het goedkope argument dat de maatschappij 'op afstand' van de overheid opereert en dat daarom de betrokken bewindspersoon achterover kan leunen en zwijgen. Het moet niet al te moeilijk zijn om te kunnen begrijpen dat juist het voorkomen van dit soort problemen in de bedrijfsvoering een belangrijk onderdeel uitmaakt van de lange termijnplanning, wat dan ook exact de verantwoordelijkheid is van de eigenaar, het Land Aruba, dus wij gezamenlijk, en van onze vertegenwoordiging in het Bestuurskantoor.

Maar we kunnen ook niet ontkomen aan het feit dat we verschillende problemen met de infrastructuur ervaren, die allemaal onder een gemeenschappelijke noemer te brengen zijn: het gebrek aan deugdelijk onderhoud. En ze hebben zonder uitzondering een grote impact op de economie en met name op het toerisme. We maken sinds enige tijd bijvoorbeeld mee dat regelmatig de stroomvoorziening uitvalt, wat een grote ergernis voor de hele gemeenschap is maar ook voor het bedrijfsleven en met name ook voor het toerisme. Wat is er eigenlijk aan de hand? Nogal simpel: de vraag naar elektriciteit is, zeker bij grote hitte, dermate toegenomen dat we in plaats van op het gemiddelde verbruik dicht op de maximum capaciteit van het systeem zijn beland. En waarom is dat zo?

Omdat er niet tijdig een uitbreiding van de capaciteit is gepland om de stijgende temperaturen vanwege de klimaatsverandering vóór te blijven. De hele wereld is voorbereidingen aan het treffen om de stijgende temperaturen het hoofd te bieden, met uitzondering van Aruba waar onze bewindslieden kennelijk in de waan leven dat wij als 'one happy island' verschoond zullen blijven van al wat andere landen wel zou kunnen schaden... En nogmaals, wat hebben we mogen vernemen van diegenen die altijd vooraan staan met hun kritiek om welke burger ook aan te pakken die gebruik maakt van zijn/haar recht op het uiten van protest?

We hebben ook grote problemen met de verwerking van afvalwater waarvoor tot kortgeleden niet eens zicht was op een oplossing. Nu moeten we gaan zitten wachten totdat de nieuw opgerichte onderneming in bedrijf komt, om geld te gaan lenen, om uiteindelijk op zekere dag een oplossing te zien? Bovendien moeten we niet uit het oog verliezen dat dit geen specifiek probleem van of voor het toerisme is, het gaat de hele gemeenschap aan. Om even het geheugen op te frissen: de afvalwaterzuiveringsinstallaties zijn er niet gekomen om het toerisme van dienst te zijn, maar omdat Aruba zich diende te houden aan internationale verdragen die het dumpen van onbewerkt afvalwater in zee verbieden. Het deugdelijke onderhoud en planmatige capaciteitsuitbreiding heeft niets te maken met het toerisme maar alles met een overheid die zich bewust is van de verantwoordelijkheid voor het naleven van internationale verdragen, voor ons eigen bestwil.

We hebben ook te maken met de dreigende verwoesting van onze natuur. Een overdreven ontwikkeling van transport voor toeristisch vermaak, onder meer met terreinvoertuigen (UTV/ATV), is een groot probleem gebleken en het is te waarderen dat na drie jaar aan het bewind er eindelijk enige regulering van deze activiteiten eraan zit te komen. Maar dat zal geen afdoende oplossing bieden want als er in deze zin minder activiteiten plaatsvinden dan worden er andere activiteiten verzonnen om de toerist bezig te houden. Simpel gesteld, als je als klein eiland meer dan twee miljoen bezoekers per jaar krijgt, van zowel cruise toerisme als overnachtende toeristen, dan ontkom je niet aan de realiteit dat ondernemers geld verdienen met het bieden van vermaak in enige vorm aan de bezoeker en dit heeft hoe dan ook een impact op je grondgebied. Hoe hiermee om te gaan, daarvoor betalen we een minister een salaris, niet alleen maar om leuke shows te organiseren...

Een ander onderdeel van de infrastructuur dat in verval verkeert betreft de wegen. We vernemen met instemming dat de overheid uiteindelijk 15 miljoen florin ter beschikking heeft gesteld voor het onderhoud van de wegen. Dat lijkt behoorlijk wat maar is het niet. Zo'n twintig jaar geleden heeft de toenmalige regering, van dezelfde huidige grote coalitiepartner, een wegenfonds gecreëerd, dat nu niet meer bestaat, met ongeveer hetzelfde bedrag als inleg. Als je alleen al de inflatie van 20 jaar meerekent dan stelt dit bedrag dus veel minder voor, de uitbreiding van het wegennet in die jaren ook nog buiten beschouwing gelaten . Maar, met nieuwe verkiezingen in het vooruitzicht, lijkt het erop dat de regering zich ervan bewust is dat er iets moet gebeuren.

Alles bijeengenomen kan gesteld worden dat de overheid grandioos faalt in de uitvoering van een van de elementaire taken: een deugdelijke infrastructuur overeind houden...

App voor taxichauffeurs in Aruba: Een noodzakelijke innovatie of iets dat al bestaat?

Deze week tijdens een persconferentie bracht Frans Ponson, voorzitter van de Vereniging van Handelaren in Aruba, het onderwerp van de taxichauffeurs in Aruba naar voren en gaf uitleg over mogelijke veranderingen die de industrie zouden kunnen verbeteren. In dit verband gaf hij aan dat de taxichauffeurs het idee om de populaire transportapp Uber in Aruba te introduceren, hebben afgewezen.

Ponson benadrukte dat de wereld in de afgelopen 20 jaar op grote schaal is gemoderniseerd, en dat technologie zo ver is gevorderd dat tegenwoordig alles via een telefoon kan worden gedaan. Dit leidde Ponson naar het punt dat hij wilde bespreken, namelijk het onderwerp Uber. Ponson gaf aan dat de taxichauffeurs tegen de introductie van Uber zijn omdat ze denken dat ze achterop zullen raken. Hij legde verder uit dat een taxichauffeur momenteel naar een hotel rijdt en moet wachten tot hij aan de beurt is om toeristen te vervoeren, en dat hij waarschijnlijk enige tijd moet wachten voordat hij weer andere passagiers kan vinden om te vervoeren. Hij merkte op dat wanneer Uber populair zou worden in Aruba, een taxichauffeur een passagier naar zijn eindbestemming zou brengen en op dezelfde plek meteen een andere passagier zou kunnen oppikken.

In dezelfde lijn werd gisteren een persbericht verspreid waarin het bedrijf Orounin Technologies de lancering aankondigde van een nieuwe webapp “om passagiers te verbinden met vergunninghoudende taxichauffeurs in Aruba.” Volgens het bericht kunnen alleen taxichauffeurs met een geldige vergunning de app gebruiken. Er werd ook uitgelegd dat deze app "als concept al 6 jaar bestaat en nu 2 jaar actief in ontwikkeling is," en dat het onafhankelijk is ontwikkeld, zonder betrokkenheid van de Arubaanse overheid, “en dat het geen onderdeel is van een taxichauffeursorganisatie.” “De app is ontwikkeld in Aruba, door een Arubaan, voor Aruba.”

“WhatsApp is ook een app”

Toch waren sommige taxichauffeurs niet blij met deze ontwikkelingen en zagen ze ook niet de noodzaak in van een Uber-achtige app voor Aruba.

Op Facebook stelde een gebruiker met de initialen B.C. de vraag of er wel een app voor taxichauffeurs nodig is. “... wanneer je praat over een app, praat je over een telefoon in je hand, en als je het nog niet wist, nu weet je dat WhatsApp ook een app is, dus praat geen onzin!” gaf hij aan. Daarnaast meldde hij in zijn bericht dat er in het verleden al een taxiapp is geweest, en dat veel taxi’s zich erbij hadden aangesloten, maar dat het niet werkte. En blijkbaar richtte hij zich direct tot Ponson met de opmerking: “Trouwens, als je niet weet wat het werk in deze sector inhoudt, geef dan alsjeblieft geen commentaar. Blijf in je eigen sector van hardware en supermarkt, en zorg dat je daar beter bent dan je concurrenten en bemoei je niet met ons werk!” Hij eindigde met de opmerking dat er in Aruba minstens 10 centrales zijn waar je een taxi kunt bestellen via een oproep of WhatsApp. Bijgevoegd plaatste hij een afbeelding van een bericht in de bekende Facebook-groep voor toeristen, All Things Aruba, waarin een gebruiker een taxidienst aanbeveelt, inclusief een screenshot van de service op WhatsApp. Het bericht van B.C. ontving meer dan 50 reacties en 30 opmerkingen, waarvan iedereen het met zijn standpunt eens was.

Het recht op gedegen woonruimte... *Een droom of al een nachtmerrie...?*

Het gaat goed met Aruba. De economische cijfers voor het eerste kwartaal en de inkomsten van de overheid voor het eerste halfjaar tonen in het algemeen een vooruitgang vergeleken met dezelfde periode van 2023. Dit heeft zeker ook positieve gevolgen voor de overheidskas. Hier boekt men niet alleen winst uit de toegenomen economische activiteiten, maar ook uit de toegenomen inkomsten geproduceerd door de verhoging van belastingen, met name van de omzetbelasting (BB)/BAVP), die nu volledig doorwerkt waar het in 2023 nog een gedeelte van het jaar besloeg. We zien de vooruitgang ook in de cijfers van SVb Aruba, die dienen als vervanging van de niet bestaande werkloosheid- en werkgelegenheidscijfers van het departement dat belast is met arbeid, maar kennelijk in geen honderd jaar bekwaam zal zijn om die basisgegevens aan onze economie te leveren. Daarbij ook niet lastig gevallen door de betrokken bewindsman die zich van geen kwaad bewust lijkt.

Hij zal zich uitsluitend wijden aan de toelating van vreemdelingen, de verdere tekortkomingen van het departement latend voor wat ze zijn. In ieder geval kunnen we zien dat in de eerste 7 maanden van 2024 bijna tweeduizend nieuwe banen zijn geregistreerd (45.609 per 1 augustus 2024), naast een toename van bijna 150 ondernemingen meer in de genoemde periode. De toename van het aantal banen is dit jaar zelfs sterker dan in 2023, toen ongeveer 1.500 banen extra werden genoteerd, tegen de ca. 2.000 nu. Dit alles wijst op een economische groei die nog geen neiging vertoont tot afvlakking, hoewel dit ongetwijfeld aanstaande is; geen enkele economie groot of klein blijft eindeloos doorgroeien.

Als dat de conclusie is, wat is dan de volgende stap? De gewoonlijke ongerustheid over de volgende periode van minder voorspoed die ongetwijfeld zal komen? We willen liever nu de aandacht vestigen op de zaken die in moeilijke tijden vanzelf niet aan bod komen maar nu wel als belangrijke prioriteiten. In een recent redactioneel artikel hebben we al gewezen op de behoeften die we zien in onze infrastructuur, waarvan sommige al enige aandacht ontvangen, zoals ons wegennet. Wat enigszins verborgen blijft is het herstel van de binnenstad van onze twee belangrijkste woonkernen, die al langere tijd meer ernstige signalen van verval uitzenden dan dat er pogingen zijn waar te nemen om hier iets aan te doen. Bij het noemen hiervan zijn we ons natuurlijk bewust van het feit dat het complete herstel van deze steden meer geld kan opslokken dan de huidige vette jaren voor de overheid aan extra inkomsten kunnen opleveren. Dus wonderen verwachten van welke regering ook zal een illusie blijken, maar stilzitten en niets doen is ook weer het andere uiterste.

Hier begint onze ongerustheid ons weer parten te spelen want we zien geen enkel signaal vanuit de overheid dat men bezig is deze kwestie aan te pakken, om te beginnen uit het oogpunt van strategische planning. Dit is niet alleen een wens van de kleine elite van professionals die kunnen waarmaken dat ze ervaring hebben in sociaaleconomische planning, maar het zijn ook legitieme vragen die het bestuur van een land moet kunnen beantwoorden. Een van de meest urgente vragen betreft de voorziene sterke toename van de bevolking; dit vooral gebaseerd op de aanstaande massale intocht van buitenlandse werknemers. Een simpele vraag: waar gaan die allemaal wonen? Het mag duidelijk zijn dat men geen enkele regering serieus kan nemen die als enig antwoord zou hebben: “Dat weten we niet; wij regelen alleen maar hun verblijfsvergunning. Waar ze gaan wonen dat moeten ze zelf maar zien...” Het kan zijn dat sommigen onder ons boos worden om zo’n antwoord, maar is dat niet het antwoord dat men al dertig jaar geeft en ook door ons is geslikt? Hoezo nu geplande actie, als gedurende al die tijd de leus ook al uit de regio geïmporteerd lijkt te zijn , namelijk “Sálvese quien pueda”; letterlijk ‘redde wie zich redden kan’. En met het gevolg dat in de afgelopen drie decennia we overheidsacties hebben mogen zien die alle geleid werden door twee elementen: urgentie en opportunisme. Deze twee elementen hebben geleid naar de bijna volledige uitputting van het nationale grondbezit waar het grond betreft dat geschikt is voor woningbouw en commerciële exploitatie. We horen nu nog steeds de kreten op de achtergrond die grond eisen voor de burger die zijn eigen woning wil bouwen terwijl men niet beseft dat dit zogeheten heilige recht op erfpachtgrond allang overleden is, tenminste voor diegene die nota wenst te nemen van die realiteit.

Buitenlandseidige situatie, met een geplande of ongeordende binnenkomst van duizenden migranten, men geen aandacht schenkt aan de kwestie van de geplande stadsontwikkeling, met gedegen aandacht voor het herstel van de bebouwde kom van San Nicolas en Oranjestad om zoveel mogelijk van de uitbreiding van de bevolking te kunnen opvangen en waardoor men nog zoveel mogelijk zou kunnen redden wat er nog te redden valt van onze natuur, wordt Aruba niet alleen een geürbaniseerde woestenij, maar ook nog met een grote schaarste aan woningen, met de daarbij behorende prijsexplosie, die zowel de markt voor koopwoningen als die voor huurwoningen zal beïnvloeden, voor de lokale burger én de buitenlandse nieuwkomer. De burger die niet meer zijn eigen woning zal kunnen bouwen zal ook niets kunnen kopen, gezien de concurrentie van de bedrijven die woningen omzetten in bedrijfsruimte, omdat dat nog de enige manier is om aan redelijk betaalbare bedrijfsruimte te komen. De regering mag zich gelukkig prijzen met de huidige, tijdelijke voorspoed, maar zal zich ook bezig moeten houden met de problemen die zich nu al aandienen.

Financieel beheer nauwelijks...

Verbeterd sinds 2014...?

Zoals gewoonlijk is het bezoek van staatssecretaris voor Koninkrijkszaken Szabó in een 'geweldig positieve sfeer' verlopen; zo luidt althans altijd de boodschap van onze regering. De gelegenheid wordt te baat genomen om de positieve aspecten te etaleren die de Nederlandse bewindsman heeft aangetroffen, waarvan sommige inderdaad op waarheid berusten. Echter, er waren ook zaken te bespreken waarbij tot op heden de Arubaanse overheid geen vooruitgang heeft kunnen tonen, ondanks het Nederlandse aanbod van ondersteuning juist op dit vlak. Het betreft de verbetering van het financieel beheer van het openbaar bestuur, waar na zowat negen jaar Nederlandse interventie nog steeds geen fatsoenlijke en tijdige jaarrekening kan worden gepresenteerd en al helemaal niet met de bijbehorende goedkeurende accountantsverklaring. Maar het betreft ook de verbeteringen in het gehele overheidsapparaat, inclusief de versterking van de entiteiten die in de bestaande situatie de controle dienen te voeren, zoals de Algemene Rekenkamer en de Centrale Accountantsdienst. Als dat er niet is, wat valt er dan nog te bespreken?

In het evaluatierapport dat het Economisch Bureau Amsterdam heeft opgesteld, op verzoek van de Nederlandse regering, over de doelmatigheid van de akkoorden tussen de Nederlandse en de Arubaanse overheid, vastgelegd in verschillende protocollen, komt naar voren dat vooral nauwelijks of geen vooruitgang is geboekt op: de verbetering en versterking van de belastingdienst, de douane en het financieel beheer. "Hierdoor is een aantal institutionele verbeteringen niet gerealiseerd die essentieel zijn voor het realiseren van de beoogde directe beleidsresultaten, maatschappelijke effecten en langetermijngevolgen." Het rapport uit de wens dat: "De activiteiten die op deze terreinen plaatsvinden in het kader van het landspakket kunnen alsnog voorzien in deze verbeteringen en daarmee de doelmatigheid van het financieel toezicht in de toekomst verhogen. Verbetering van het financieel beheer is van groot belang omdat dit een randvoorwaarde is voor de realisatie van de beleidsdoelen."

De prangende vraag die blijft is: als voor Nederland het financieel beheer van primair belang wordt geacht om vooruit te kunnen, hoe kan het dan dat juist op dit punt geen vooruitgang wordt geboekt, na bijna een decennium van interventie in het financieel beheer in Aruba? We kennen de Nederlandse gezagsdragers niet bepaald als mensen die beweren dat iets van cruciaal belang is om vervolgens juist op dat punt bijna niets te bereiken...

Dat brengt ons bij de volgende vraag: waarom blijft de Arubaanse regering de nadruk leggen op de zaken waarbij wel iets positiefs is bereikt met het financieel toezicht, maar laat men steeds na de verbetering van het financieel beheer te bespreken? Gebrek aan middelen? Gebrek aan een plan? Of gebrek aan politieke wil? Gebrek aan middelen of een plan kan het niet zijn, want daarvoor kon Aruba rekenen op ruime ondersteuning vanuit Nederland. Waarom is hierbij dan niets bereikt? We moeten concluderen dat het inderdaad het gebrek aan politieke wil is geweest dat hier meespeelde. Het bewijs hiervoor is niet alleen zichtbaar in het mislukte verbeteringstraject in die jaren, maar blijkt ook uit de talloze incidenten in diezelfde jaren waarbij geregeld een duidelijke onwil naar voren kwam om werkelijk verbeteringen door te voeren en waarbij van elke gelegenheid gebruik werd gemaakt om oppositie te voeren tegen hetgeen Nederland voorstelde in het kader van het toezicht. Hier is duidelijk sprake van een punt waar de diverse opeenvolgende kabinetten sinds 2014 een gemeenschappelijk beleid tonen, waarbij elke keer weer akkoorden werden ondertekend om daarna de 'loopgravenoorlog' voort te zetten om te voorkomen dat het financieel toezicht tastbare resultaten bereikte. En daarom is er geen vooruitgang geboekt in de verbetering van het financieel beheer, omdat zodoende welk strategisch doel ook kon worden gefrustreerd. Tegelijkertijd is ook bereikt dat het parlement de grondwettelijk vastgelegde controle op de uitvoerende macht niet kon uitoefenen, hetgeen nooit gestuit is op grote kritiek vanuit datzelfde parlement, waarmee de indruk werd gewekt dat in het parlement men ook niet echt zat te wachten op de regering die werk voor hun neus kwam opstapelen. Met het resultaat dat Aruba zonder deugdelijk financieel toezicht is blijven zitten, terwijl zowel regering als parlement profiteerden van de omstandigheid dat een groot deel van de media ook geen kritiek uitte op het disfunctioneren van de overheid in dit opzicht.

Toch hebben we nog steeds het gevoel dat we nog niet hebben kunnen uitleggen waarom het kennelijk zo belangrijk is om geen verbetering van het financieel beheer te bewerkstelligen. Wat is hier het achterliggende belang? Volgens ons inzicht is het cruciale punt dat, om het financieel beheer echt te verbeteren, het noodzakelijk is om een einde te maken aan de kwalijke praktijken die schuil gaan achter gebrekkig financieel beheer, die hun wortels hebben in corruptie en nepotisme, wat veel moeilijker te verbergen zou zijn in een correcte en transparante administratie, die bovendien zou moeten kunnen rekenen op een goedkeurende verklaring van een externe accountant, die geen zin zal hebben om zaken door de vingers te zien die het daglicht niet kunnen verdragen.

De grote vraag is nu hoe dit verder moet. Er is een voorlopig akkoord over de invoering van een rijkswet financieel toezicht, die echter makkelijk kan resulteren in een gigantische slangenkuil, zonder enig resultaat vóór de verkiezingen van 2025. Daarna komt er een ander kabinet, van dezelfde of andere signatuur maar waarbij los van de samenstelling er een roep zal zijn om even stil te staan en niet meteen door te gaan met de hervormingen. Met het resultaat dat het makkelijk 2026/2027 kan worden voordat een rijkswet in werking treedt. Is dat een probleem? Absoluut niet, want het hele controlemechanisme voor de Koninkrijksministerraad zit 'lock, stock and barrel' in de lokale toezichtwet. Het is Nederland zelf dat tot nu toe de fluwelen handschoen heeft gehanteerd als belangrijkste beleidsinstrument, in plaats van meer druk uit te oefenen om het beheer te verbeteren, als men zelf erkent dat dit van fundamenteel belang is voor het kunnen realiseren van andere aspecten van verbetering in het overheidsgebeuren. "Time will tell" of de nieuwe Nederlandse regering dat voor elkaar krijgt...

Meteo Aruba geeft waarschuwing voor extreme hitte in de komende dagen

Op donderdag beleefde Aruba de heetste dag van de week, met temperaturen die die van vorig jaar overtroffen. Meteo Aruba heeft een waarschuwing afgegeven voor extreme hitte voor de komende twee dagen.

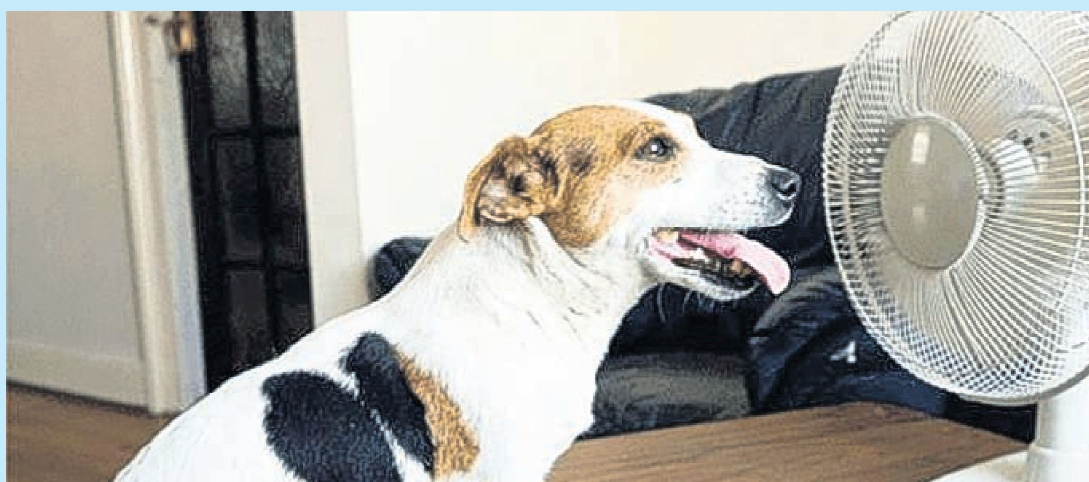
Het is al bekend dat de maanden augustus, september en oktober de warmste maanden zijn voor Aruba. Op donderdag werden records gebroken, waarbij de temperatuur die van dezelfde periode vorig jaar in augustus overtrof.

Volgens het Aruba Weather Center, dat deel uitmaakt van de Fundacion Accion Ambiental, bereikte de temperatuur 36°C en de gevoelstemperatuur, die aangeeft hoe warm het daadwerkelijk aanvoelt, overtrof de gevoelstemperatuur van dezelfde periode in 2023 van 50°C en bereikte donderdag 52,3°C.

Meteo Aruba heeft een waarschuwing afgegeven voor extreme hitte voor de komende twee dagen, waarin zij benadrukken dat de combinatie van hoge temperaturen en een hoge luchtvochtigheid, samen met minder sterke wind dan normaal, mensen ongemak kan bezorgen.

Ze geven aan dat de maximale temperaturen in de komende maanden kunnen variëren van 34°C (93F) tot 36°C (97F). De luchtvochtigheid zal tussen de 85% en 90% of meer liggen, wat zal bijdragen aan een gevoelstemperatuur van rond de 43°C (109F) tot 46°C (115F) elke dag.

Meteo Aruba voegde eraan toe dat men in deze dagen rekening moet houden met de aanwezigheid van de tropische cycloon Ernesto, die zich

dicht bij het noordoostelijke deel van het Caribisch gebied bevindt, wat de warmte merkbaarder zal maken. Dit, zo geven ze aan, terwijl de cycloon zich van het Caribisch gebied verwijdert.

's Nachts zal er niet veel verschil zijn wat betreft de hitte en de luchtvochtigheid. De temperatuur zal dalen tot een minimum van slechts 28°C (82F) tot 29°C (84F). Meteo Aruba benadrukt dat dit het risico kan vergroten voor mensen die geen geschikte plek kunnen vinden om hun lichaam af te koelen.

De groep burgers die het meest kwetsbaar is voor de gevaren en ernstige gevolgen van overmatige hitte zijn kleine kinderen, ouderen en mensen die lijden aan hartziekten.

Meteo Aruba raadt aan om fysieke activiteiten buitenshuis te beperken tot de vroege ochtenduren of wanneer de zon lager staat, gebruik te maken van airconditioning of ramen open te zetten om de lucht te laten circuleren.

Op 24 augustus viert Aruba officieel 200 jaar Oranjestad

De viering van 200 jaar Oranjestad komt snel dichterbij, een evenement dat Stichting Rancho al geruime tijd promoot en organiseert. Clifford Rosa, voorzitter van Stichting Rancho, lichtte wat meer toe over deze viering en wat men kan verwachten.

In verband met de viering van 200 jaar Oranjestad, heeft de stichting op 24 mei jl. aangekondigd dat ze een overeenkomst hebben getekend om gebruik te maken van het gebouw Nikky Habibe in Oranjestad, dat zal fungeren als het informatiecentrum voor deze viering.

Rosa legde uit dat deze editie niet alleen speciaal is omdat het een schenking betreft die de stichting van een zakenman heeft ontvangen, maar ook omdat het gebouw een historische waarde heeft, aangezien het een van de eerste supermarkten in Oranjestad was.

Hij vervolgde door te verklaren dat 24 augustus de dag is waarop ze 200 jaar Oranjestad zullen vieren. Hij gaf aan dat sinds de opening van het informatiecentrum ze veel bezoekers hebben ontvangen, omdat ze de eerste tentoonstelling van het Nationaal Archief hebben, waar ze samen met portretten van de stichting zelf het verleden en het heden illustreren, zodat bezoekers het verschil kunnen zien tussen hoe Oranjestad vroeger was en hoe het nu is geworden.

Rosa benadrukte dat het niet alleen gaat om het verleden en de geschiedenis, maar dat ze ook nadenken over wat de toekomst van Oranjestad zal zijn. "Daarom werken we hard om onze gemeenschap bewust te maken en ook in gesprek te gaan met onze gemeenschap, zodat we meer informatie krijgen van de mensen die in Oranjestad hebben gewoond," zei hij.

Hij legde uit dat hoewel ze informatie hebben in hun archief, dit vaak niet de volledige inhoud geeft van wat de mensen hebben meegemaakt. Hij noemde dat ze, net zoals ze in Rancho hebben gedaan om meer te weten te komen over de geschiedenis en het verleden van Rancho en wat er allemaal is gebeurd in dit historische deel, nu ook hetzelfde doen voor Oranjestad. "Dit alles om iets unieks te vieren, namelijk 200 jaar Oranjestad," voegde hij toe.

Rosa benadrukte dat de kennis van de geschiedenis van Oranjestad belangrijk is omdat ze plannen maken voor de toekomst van Oranjestad, gezien het de hoofdstad van Aruba is. Hij gaf aan dat de stad als hoofdstad gereguleerd moet zijn, en dat er actieve mensen nodig zijn om het stedelijke systeem te beheren. Dat is waar Stichting Rancho hard aan werkt, om de capaciteit te hebben om het beheer van Oranjestad te doen, zodat het ook een beschermde stad wordt.

"Het erfgoed, de monumenten hebben aandacht nodig, maar hun geschiedenis is ook erg belangrijk om goed gedocumenteerd te zijn, en dat doen we allemaal hier in het centrum," benadrukte hij.

Wat de samenwerking met overheidsafdelingen betreft, gaf hij aan dat ze in dit geval steun krijgen van de overheidsafdelingen, maar dat er met de regering zelf eigenlijk geen samenwerking is, omdat de stichting te horen heeft gekregen dat de regering niet veel tijd heeft voor deze viering.

Maar hij benadrukte dat aangezien de viering een jaar zal duren, er toch na 24 augustus een proces van samenwerking kan plaatsvinden. "Een proces waarbij je een jaar lang viert en veel dingen zullen gebeuren en meer bewustwording en educatie over onze geschiedenis, ons erfgoed, en dat is nodig," benadrukte hij.

Rosa gaf aan dat ze openstaan om informatie te verstrekken aan verschillende instanties en ook aan scholen.

Hij legde uit dat ze momenteel hun presentatie samen met de Nationale Bibliotheek bij oudere volwassenen hebben gedaan om te zien of het materiaal dat ze voor de presentatie hebben gemaakt geschikt is voor educatie.

Helaas, zei hij, hebben ze momenteel geen vrijwilligers of mankracht om naar de scholen of andere plaatsen te gaan om hun presentatie te geven, omdat dit alles zwaar werk is en veel planning vereist om naar de scholen te gaan of om scholen naar het centrum te laten komen en een presentatie te ontvangen.

Momenteel is het informatiecentrum elke vrijdag geopend vanaf 18.00 uur, waar de lokale bevolking samenkomt en informatie deelt.

Hij voegde eraan toe dat als ze vrijwilligers kunnen krijgen, het doel is om het informatiecentrum van 10.00 uur 's ochtends tot 14.00 uur 's middags open te houden, omdat dat de tijd is dat de tram rijdt en dankzij de tram kunnen ze zowel de lokale bevolking als de toeristen ontvangen.

De missie van de stichting is om een vreugdevolle eenheid te creëren en iedereen die op de een of andere manier bekend is met Aruba te betrekken om samen bij te dragen en het bicentennial van Oranjestad op een epische en unieke manier te vieren.

Raad van Advies dringt aan op snelle inwerkingtreding van Nationaal Besluit over rechten in strafzaken

Op 8 augustus jongstleden heeft de Raad van Advies (RvA) haar advies gepubliceerd over het project voor het Nationaal Besluit, dat algemene maatregelen en normen bevat betreffende schriftelijke communicatie ten gunste van verdachten die gedetineerd zijn (Nationaal Besluit betreffende communicatie van rechten in strafzaken).

Als reactie op het ontvangen projectbesluit heeft de Raad van Advies haar advies gezonden aan Zijne Excellentie Gouverneur van Aruba, Alfonso Boekhoudt, en tevens aan premier Evelyn Wever-Croes.

De RvA geeft eerst aan dat dit projectbesluit gericht is op de uitvoering van artikel 82, derde lid, sub i, van het Wetboek van Strafvordering. De RvA legt uit dat het doel van dit besluit is om rechten te specificeren betreffende informatie die aan een verdachte die wordt vastgehouden, schriftelijk moet worden medegedeeld.

De RvA legt verder uit dat artikel 1 van het voorstel de schriftelijke communicatie specificeert en volgens artikel 82, derde lid, sub i, van het Wetboek van Strafvordering, informatie moet bevatten over: één, het recht om een familielid of huisgenoot van een gedetineerde 'zo snel mogelijk' over de detentie te informeren, of als dit niet mogelijk is voor een niet-ingezeten gedetineerde, moet de ambassade of het consulaat van het land waar de gedetineerde woonachtig is, worden geïnformeerd; twee, het recht op medische bijstand of het verzoek om behandeling.

Wat betreft het eerste punt, merkt de RvA op dat de uitdrukking 'zo snel mogelijk' niet in overeenstemming is met wat is vastgelegd in artikel 28, eerste lid, van het Nationaal Besluit betreffende instructies voor functionarissen en politieoptreden 'binnen 24 uur'. Daarnaast merkt de RvA op dat het woord 'onmiddellijk' ontbreekt in de mededeling die aan de ambassade of het consulaat moet worden gedaan. De RvA benadrukt dat het noodzakelijk is om de tekst van dit gedeelte van het projectbesluit in overeenstemming te brengen met hetgeen is vastgelegd in artikel 36, inleiding, sub b, van de Weense Conventie betreffende consulaire bijstand.

Gezien dit, vraagt de RvA zich af waarom geen directe verwijzing naar de relevante wetten en conventies is opgenomen in het project en adviseert om eventuele onvolkomenheden te corrigeren.

Ten slotte geeft de RvA aan dat de toelichting vermeldt dat het Wetboek van Strafvordering op 1 april jongstleden in werking is getreden, waardoor het projectbesluit zo snel mogelijk in werking moet treden om de aansluiting bij het Wetboek te realiseren. De inwerkingtreding volgens het projectbesluit is vastgesteld voor de dag na publicatie van het nationale besluit in het Publicatieblad.

De Raad van Advies merkt op dat zij de late indiening van het project als ongunstig beschouwt en adviseert om in de toekomst meer zorgvuldigheid te betrachten bij de uitvoering van maatregelen voor dit soort wetgevingsprojecten, vooral om te zorgen dat de uitvoering zoveel mogelijk gelijktijdig met de basiswetgeving in werking treedt.

Aruba is het eerste land binnen het Koninkrijk dat deze wet heeft geïntroduceerd. Volgens minister van Justitie Rocco Tjon is het nieuwe Wetboek van Strafvordering bedoeld om de juridische basis te verbeteren, zodat het onderzoeksteam optimaal kan functioneren.

Volgens de minister maakt het nieuwe Wetboek het recht veel begrijpelijker voor de professionals in de juridische keten, maar ook voor de burgers. De wet beoogt ook een optimale werking van de juridische keten en het bestrijden van andere vormen van criminaliteit die zich ontwikkelen.

Daarnaast benadrukt hij dat deze wet de gerechtelijke instanties beter in staat stelt om met criminaliteit om te gaan, terwijl ook de rechten van slachtoffers en gedetineerden worden gewaarborgd.

Minister Tjon legt uit dat het belangrijk is omdat de rechten van slachtoffers beter worden beschermd en het gemakkelijker wordt voor hen om hun verhaal te delen en compensatie te ontvangen.

In maart vorig jaar, voordat de wet in werking trad, heeft de Orde van Advocaten van Aruba een brief aan het Parlement van Aruba gestuurd waarin zij hun bezorgdheid uitdrukten over de wijziging van het Wetboek van Strafvordering, stellende dat het "ernstig de fundamentele rechten van de verdachten in een humane detentie schendt."

De Orde van Advocaten verwees naar het rapport van het Europees Comité ter voorkoming van Foltering en Inhumane Behandeling (CPT) van 24 november 2022, waarin de detentiecel werd afgekeurd en werd gewaarschuwd dat verdachten niet langer dan drie (3) dagen in deze cellen mogen verblijven.

CPT had de autoriteiten van Aruba verzocht om het detentiesysteem in politiebureaus te herzien; daarom verzocht de Orde van Advocaten van Aruba om de voorgestelde wijziging niet door te voeren.

Desondanks, hoewel de Orde van Advocaten van Aruba de brief heeft ingediend en hun bezorgdheid heeft geuit, werd de wet goedgekeurd met 16 stemmen voor en 1 stem tegen en trad deze in werking op 1 april 2024.

CMC waarschuwt voor dreigende zorgcrisis

(CuraçaoChronicle) – Het Curaçao Medical Center (CMC) slaat alarm. Het management en medisch personeel van het ziekenhuis hebben verklaard dat de situatie met betrekking tot de gezondheidszorg in het ziekenhuis een kritiek punt heeft bereikt.

In een dringende oproep aan de regering van Curaçao en andere relevante instanties waarschuwt het ziekenhuis dat de kwaliteit van de gezondheidszorg op het eiland in gevaar is. Zonder snelle interventie kan het CMC mogelijk niet langer verantwoorde en toegankelijke zorg bieden.

Het CMC-management benadrukte dat het ziekenhuis sinds de opening kampt met financiële beperkingen die de continuïteit van de zorg ernstig in gevaar brengen. Een van de belangrijkste problemen is het zorgbudget, dat volgens het ziekenhuis onvoldoende is om te voldoen aan de groeiende vraag naar medische diensten.

Daarnaast veroorzaakt de invoering van de 'Landsverordening Normering Topinkomens' (LNT) problemen bij het aantrekken en behouden van medische specialisten. Als gevolg hiervan loopt het CMC het risico om op korte termijn bijna twintig procent van zijn vaste medische specialisten te verliezen, wat de toegang tot zorg verder beperkt.

Zichtbare Impact

Volgens het CMC is de impact van deze problemen al zichtbaar in verschillende afdelingen van het ziekenhuis. Zo is er bijvoorbeeld een ernstig tekort aan oogartsen, waardoor patiënten meer dan 400 dagen moeten wachten op een poliklinische afspraak.

Dit probleem wordt verergerd door het feit dat het CMC niet over de middelen beschikt om zijn oogheelkundige kliniek uit te breiden, wat bijzonder risicovol is voor diabetische patiënten die zonder tijdige zorg een verhoogd risico lopen op blindheid.

Ook de dialyseafdeling staat onder zware druk. Curaçao staat wereldwijd in de top twee wat betreft het aantal dialysepatiënten per hoofd van de bevolking. Momenteel heeft het CMC slechts drie internist-nefrologen, terwijl er vier nodig zijn om alle patiënten adequaat te behandelen.

Als gevolg hiervan hebben ongeveer 40 dialysepatiënten geen vaste internist en ontvangen zij alleen de noodzakelijke medische zorg in noodsituaties of wanneer essentiële zorg vereist is. Dit vergroot het risico op ernstige complicaties zoals hart- en vaatproblemen.

De situatie wordt verder bemoeilijkt door het feit dat het CMC wekelijks incidenten moet rapporteren aan de Inspecteur-Generaal voor de Volksgezondheid. De huisartsenpost buiten het CMC kampt ook met een tekort aan goed opgeleide jonge artsen, wat heeft geleid tot meerdere incidenten die nog steeds worden onderzocht.

Brief

In hun laatste poging om aandacht te vragen voor de ernst van de situatie, hebben het management en het medisch personeel van het CMC een brief gestuurd aan de regering van Curaçao, evenals aan de Nederlandse ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Zij dringen aan op onmiddellijke maatregelen om de liquiditeit van het ziekenhuis te waarborgen, de zorgtarieven te herzien en structurele oplossingen te vinden voor de financiële verliezen die het ziekenhuis heeft geleden. Zonder deze maatregelen loopt de gezondheidszorg in Curaçao het risico verder te verslechteren.

OM vraagt rechtbank om toestemming voor vervolging van parlementslid Akeem Arrindell in stemfraudezaak

(TheDailyHerald) – Het Openbaar Ministerie (OM) heeft formeel toestemming gevraagd aan het Gemeenschappelijk Hof van Justitie om parlementslid (MP) Akeem Arrindell te vervolgen in de zogenaamde "Aconitum"-zaak.

Goedkeuring van de rechtbank is vereist op grond van artikel 123 van de Grondwet van Sint Maarten, dat bepaalt dat toestemming van een rechter nodig is voordat een parlementslid kan worden vervolgd.

Het Openbaar Ministerie is van mening dat er overtuigend bewijs is dat Arrindell in verband brengt met stemfraude, een misdaad die het democratische proces ondermijnt en de eerlijkheid van verkiezingen bedreigt.

Arrindell, een parlementslid van de United People's (UP) partij, werd op 1 augustus gearresteerd op verdenking van deelname aan een criminele organisatie die stemmen zou kopen voor zijn eigen voordeel.

Na ondervraging werd Arrindell vrijgelaten terwijl het onderzoek voortduurde.

Drie andere personen werden op 31 juli in verband met de zaak gearresteerd en de autoriteiten hadden Arrindell's kantoor in het parlementsgebouw in Philipsburg doorzocht.

Dit onderzoek wordt geleid door de Landsrecherche, opererend onder het gezag van het OM.

Het Openbaar Ministerie zegt nu de beslissing van de rechtbank af te wachten of het de zaak kan voortzetten. Als de goedkeuring wordt verleend, zal het Openbaar Ministerie "onmiddellijk doorgaan met het dagvaarden van het parlementslid".

Premier Gilmar Pisas voert overleg met Dominicaanse President Luis Abinader

(CuraçaoChronicle) – De premier van Curaçao, Gilmar Pisas, heeft gisteravond een ontmoeting gehad met de president van de Dominicaanse Republiek, Luis Abinader, om zaken van wederzijds belang te bespreken.

Volgens een verklaring van het kantoor van de Dominicaanse president besloeg de bijeenkomst, die ongeveer 40 minuten duurde, een reeks onderwerpen van regionaal en internationaal belang.

Premier Pisas leidt een delegatie van het Koninkrijk der Nederlanden naar de Dominicaanse Republiek om de inauguratie van president Abinader bij te wonen, die aanstaande vrijdag wordt beëdigd voor een tweede termijn.

Naar verwachting zullen verschillende regionale leiders naar Santo Domingo afreizen voor het evenement.

Onder de opmerkelijke aankomsten bevinden zich de president van Suriname, Chandrikapersad Santokhi, en de vice-president van El Salvador, Félix Ulloa, die al in de Dominicaanse hoofdstad zijn gearriveerd. President Santokhi kreeg een erewacht bij zijn aankomst.

President Abinader verzekerde zich op 19 mei van zijn herverkiezing met meer dan 57 procent van de stemmen. Zijn partij, de Moderne Revolutionaire Partij (PRM), behaalde ook aanzienlijke overwinningen in zowel de Senaat als de Kamer van Afgevaardigden, waarmee grote meerderheden in beide kamers werden behaald.